Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 179 ◆ Субота, 14 вересня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

НА ЛІСОВІЙ ГАЛЯВИНІ

Маленьке деревце, як дитина, потребує ніжних рук і чуйного серця. Коли посадку доглядає дбайлива, хороша родина, то молодняку не страшні ні вітрові, ні засуха, ніяка негода. На місці вирубаного виросте новий ліс. Але треба менше рубати, а більше плекати, бо нам потрібні не пеньки, а опеньки, не сліди браконьєрств, а сліди зайця, косулі, їжачка...

(Продовження на 9-ій сторінці)

Фото Володимира ОЧЕРЕТНОГО.

ВЧОРА Голова Верховної Ради України Л. Кравчук прийняв голову комісії у закордонних справах та з питань збройних сил сенату Французької Республіки Ж. Леканюе.

Докладніше про цю зустріч читайте в наступному номері газети.

КАБІНЕТ міністрів України затвердив склад делегації на 46 сесію Генеральної Асамблеї ООН, яка починає свою роботу 17 вересня. Сьогодні делегація на чолі з міністром закордонних справ України А. Зленком відбуває до Нью-Йорка.

НА 16 вересня заплановане довгоочікуване відкриття сесії Верховної Ради Грузії. У повістці денній лише два пункти: про відповідальність за порушення порядку організації і проведення мітингів, демонстрацій та інших акцій політичного характеру. На думку представників партії Національної незалежності, рішення, яке прийме парламент, може бути використане нинішнім керівництвом для проведення жорстких заходів проти демонстрантів, котрі виступають проти З. Гамсахурдіа.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий коректорською 441-84-42, 224-72-54 (телефакс)

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-59,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 156.200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

ТРУСОНІТЬ ГАМАНЦЯМИ, РОКФЕЛЛЕРИ!

ЗУСТРІЧ ЧЛЕНІВ РАДИ ФЕДЕРАЦІЇ НЕЗАЛЕЖНИХ ПРОФСПІЛОК З ГОЛОВОЮ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ЛЕОНІДОМ КРАВЧУКОМ

Що буде завтра? Це запитання, як зазначив голова Ради Федерації незалежних профспілок України Анатолій Ковалевський, хвилює нині всіх. Інфляція, безробіття, зупинка шахт і металургійних виробництв, криза в сільському господарстві — усе це болюче позначається на економічному і соціальному становищі людей, в якій би галузі вони не працювали, а ще гостріше все це відчувають пенсіонери й молодь, найнезахищеніші в соціальному відношенні люди.

Анатолій Ковалевський серед першочергових заходів, яких необхідно вжити для захисту населення, назвав прийняття Верховною Радою України законів про колективний договір і квоти, про права профспілок, про невідкладні заходи по працевлаштуванню, державну програму охорони праці тощо. А серед конкретних кроків уряду головними він вбачає врятування шахт і металургійних виробництв від зупинки, розв'язання проблеми забезпечення республіки зерном.

Власне, ці та ряд інших питань, які конче необхідно вирішити для становлення молодої незалежної держави Україна, і проаналізував Леонід Кравчук.

— Є ряд проблем,—зазначив Кравчук,—які об'єктивно не можуть бути терміново вирішені урядом України і профспілками. Економічні зв'язки, що існували досі, не мають під собою необхідної матеріальної, юридичної і правової основи, до того ж їх реальному здійсненню бракує відповідальності. Формально договори й економічні угоди Україна уклала з усіма республіками, але вони не виконуються з різних причин. Наша позиція, про яку ми заявили у всіх міжреспубліканських і колишніх союзних структурах, полягає у створенні економічного союзу. Треба припинити дискусії про розвал Союзу. Це вже сталося. Немає органів, які управляли Союзом. Створено Державну Раду, яка нині намагається щось робити, і тимчасовий економічний комітет, очолюваний І. Силаєвим. Верховна Рада не зможе зібратися, доки до неї не будуть делеговані депутати Верховних Рад від республік, а засідання двох палат призначено на початок жовтня. Тобто розмови про те, яким бути Союзу — федерацією чи конфедерацією, означають і далі заганяти себе в глухий кут. Порятунок я вбачаю у створенні економічного союзу між республіками. Між іншим, ця ідея не нова, вона висловлювалася ще торік на одному із засідань Ради Федерації, у присутності тодішньої Президентської ради, економістів Шаталіна та Явлинського. Одначе підтримки не знайшла. Так втратили рік і все, що можна було втратити.

Нині В. Фокін перебуває у Москві на переговорах щодо економічного союзу. І я переконаний, що ми разом з профспілками маємо виступати за створення такого союзу між республіками. Адже все виробництво, що не візьми, зав'язано в один тугий вузол. І якщо загальний спад в економіці становив у першому півріччі нинішнього року близько 15 відсотків, то вже не можна сподіватися на те, що адміністративні чи фінансові заходи самі по собі можуть виправити становище. Нині підраховано, що один карбованець коштує 21 копійку. На Україні тепер така кількість грошей готівкою, що через кілька місяців не буде чим платити людям заробітну плату. У мене складається таке враження, що верстат взагалі весь час працює лише на одну республіку, де й зарплати підвищуються, і пенсії тощо. І весь час порівнюють з Україною. Але є республіки, де середня зарплата сягає за 600—700 карбованців. Причому у тій же республіці на ці карбованці купити нічого. Куди ті гроші йдуть? Ясно куди. Що ж ми маємо з тих грошей, кинутих на наш ринок? Зменшується вага карбованця. І якщо не вдасться домовитися про економічний союз, то залишиться лише звернутися до світової громадськості за порятунком.

Ми прийняли рішення виготовити купони багаторазового використання на всю масу грошей, що обертатимуться у нас, на реальну суму товарів, наявних у республіці. Купони будуть двічі захищеними. Нам закидають, що купонами торгуватимуть. То торгують сьогодні і доларами, і франками, і марками. Наша мета — захистити ринок. І єдиний шлях до такого ринку — це власні гроші, які будуть на відміну від карбованця все ж таки щось коштувати. Інакше, звичайно, власна грошова одиниця нікому не потрібна. Канадці запропонували, зважаючи на добрі відносини, виготовити партію наших власних грошей за 31 мільйон доларів. Це найдешевше, на що можна сподіватися. Крім того, на засадах спільного підприємства надалі дають нам фабрику для виготовлення грошей та цінних паперів.

Інша проблема — сільське господарство. Тепер багато говориться про те, що ми, мовляв, змушуємо колгоспи і радгоспи продавати зерно державі, хай буде вільний ринок. І посилаються при цьому на США. Але скажіть, чи може американський фермер сам продати зерно Радянському Союзові? Ніколи. Він може реалізувати його в межах Америки за будь-яку суму. У нас же, якщо не захистити зерно, навіть адміністративними методами — я не кажу, що це найкращий шлях, — то в межах України залишиться половина його. Бо зерно продається у Білорусію, Прибалтику, Молдову, Росію. Нехай, якби його в нас було 100 мільйонів тонн. А у нас же не вистачає для себе. Он у Миколаївській області тримають зерно на токах, бо не вірять державі. А коли зайнялися прокурори, то зерно опинилося в кар'єрах і в річках... Ми благаємо: здайте на елеватори за умови повернення, але не вірять. Торік колгоспникам дали зерна 7,5 мільйона тонн. Ну, думали, буде і молоко, і м'ясо. Причому тоді ж у колгоспах залишилося найбільше зерна за всі роки. Україна заготовила тоді десь приблизно 15 мільйонів тонн. Здається, все гаразд. Результат: кількість худоби зменшилася, так само, як і м'яса та молока. Де ж зерно? Продали, обміняли. Якщо так трапиться і нинішнього року, то нічого на Україні не залишиться.

Нині точаться розмови про те, що Україна хоче купити за кордоном зерно для виготовлення хліба. Цього не буде. Для хліба у нас вистачить зерна. Нам потрібно буде закупити певну частину концентрованих кормів — близько трьох мільйонів тонн. Для цього потрібно 600 мільйонів доларів. На підприємствах є приблизно 800 мільйонів доларів. Уряд наш настільки «багатий», що має на своєму рахунку аж... 2,5 мільйона доларів. Це кишенькові витрати Рокфеллера. 40 відсотків валютних відрахувань досі йшли до центральних органів, і ніхто не знав, на що вони там використовувалися. Тільки цими днями центральні органи показали нам структуру кредитів, які вони брали. Зовнішні борги колишнього Союзу сьогодні становлять 70 мільярдів доларів, або 40 мільярдів інвалютних карбованців. Ми не знаємо, яка наша частка, сьогодні якраз ведуться підрахунки.

Якщо ж ми будемо торгувати, як торік, то продамо продукції на 22 мільярди інвалютних карбованців, а борг — 40. За відсотки маємо віддавати 11,5 мільярда інвалютних карбованців. Тобто СРСР не може розрахуватися з боргами. На що ж брали ці кредити? На зерно, м'ясо, качки, індики... Я не думаю, що ви їх дуже багато бачили на Україні, я маю на увазі голландські, угорські, датські, французькі. А ще купували застарілі технології. Тепер, кажуть, давайте всі разом розраховуватися... Ми не відмовляємося платити борги, але ця частка має бути справедливою.

Я навів ці цифри не для того, щоб драматизувати ситуацію, а для того, щоб ви зрозуміли моє прохання. Аби мати 600 мільйонів доларів, які необхідні для закупівлі трьох мільйонів тонн концкормів і шротів, потрібно продати 500 тисяч тонн цукру, досить велику кількість олії, металу й інших товарів. А можна попросити підприємства, щоб вони продали нам валюту за карбованці. Ось як тут вчинити: чи продати товари і зменшити їх надходження на внутрішній ринок, чи...

Колгоспи і радгоспи теж звинувачувати не можна, бо планували зібрати 52 мільйони тонн зерна, а якщо буде 39, то й добре. Якщо раніше ми могли ще якось сподіватися на централізовану закупівлю концкормів, то тепер кожен рятується сам.

Далі Леонід Кравчук окреслив коло проблем, які необхідно вирішувати у сфері соціального захисту пенсіонерів, багатодітних сімей, військовослужбовців, а також відповів на численні запитання учасників зустрічі. Йшлося, зокрема, про реформу заробітної плати через призму власних грошей, яку намічено здійснити приблизно навесні наступного року, про скасування п'ятивідсоткового податку з продажу товарів, встановлення 40-годинного робочого тижня і мінімальної 24-денної відпустки тощо. Головне, підкреслив Леонід Кравчук, добитися виконання антикризової урядової програми нинішнього року і в першому кварталі наступного. Тоді в другому кварталі наступного року ми навіть зможемо піти на серйозне зниження цін, передусім на товари першої необхідності.

Після зустрічі Леонід Кравчук мав бесіду з представниками Ради профспілок шахтарів, які передали свої пропозиції щодо врятування становища у вугільнодобувній та металургійній промисловості, а також запропонували зібрати раду директорів підприємств цих галузей. Саме на них треба робити ставку, бо вони хоч і не Рокфеллери, але можуть за певних умов поповнити валютою українську казну.

Світлана ПИСАРЕНКО,
парламентський оглядач «Голосу України».

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Як належить цивілізованій державі

У Києві відбулася зустріч Голови Верховної Ради України Л. Кравчука з директором компаній «Дюпон» і «Сігрен» президентом Всесвітнього Єврейського Конгресу Е. Бронфманом.

На початку розмови пан Бронфман висловив стурбованість останньою інформацією з Литви, де начебто виправдано військових злочинців. Ми вважаємо, — сказав шановний гість, що вбивці мають бути покарані, і сподіваємося, що український уряд у цьому напрямі буде тісно співпрацювати з департаментом юстиції США. Пан Бронфман розповів про економічний план, над яким працювали досвідчені спеціалісти Уолл-стріту, а також запропонував переглянути його і, якщо в керівництва України виникне потреба, то обговорити. Компанія «Сігрен» веде на Україні пошук можливостей для співпраці, сказав гість, і думаємо найближчим часом створити необхідний для цього грунт. Далі президент Всесвітнього Єврейського Конгресу звернув увагу на майбутнє відзначення дати — 50-річчя трагічних подій у Бабиному Яру.

Голова Верховної Ради України Л. Кравчук наголосив, що злочинці, які мають закривавлені руки, будуть покарані за міжнародними нормами, і Україна ніколи не візьме їх під свій захист. Україна, сказав Л. Кравчук, проголосила свою незалежність і будуватиме свої відносини з усіма народами, у тому числі з єврейським, так, як належить будувати їх цивілізованій державі. Наприкінці зустрічі пан Бронфман сказав: «Ми цінуємо те, що Україна не допустила створення антисемітських організацій».

Під час бесіди були присутні: голова Комісії у закордонних справах Верховної Ради України Д. Павличко, керівник Секретаріату Верховної Ради України М. Хоменко, заступник Прем'єр-міністра України С. Комісаренко, голова Республіканського товариства єврейської культури І. Левітас та інші офіційні особи.

Тарас ПЕТРІВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ПОЇЗДКА ВИНЯТКОВОГО ЗНАЧЕННЯ

За словами професора Гарвардського університету Григорія Грабовича, наступна поїздка Голови Верховної Ради України Леоніда Кравчука до США є дуже потрібною і має винятково важливе значення, особливо тепер, після проголошення незалежності України. Цю думку він висловив під час зустрічі з главою українського парламенту, яка відбулася 13 вересня.

«В американській пресі, в американській публічній опінії донедавна Україна взагалі не звучала. Досить невиразно питання України стоїть в уяві правлячих кіл Сполучених Штатів, тому поїздка буде доброю нагодою представити шляхи розвитку України як незалежної держави, — зауважив професор Г. Грабович. — Я і мої колеги у Гарварді прагнемо всіляко сприяти її успіхові».

У ході дружньої розмови, зокрема, обговорювалися деякі аспекти майбутнього виступу Л. М. Кравчука на форумі школи політичних наук імені Кеннеді при Гарвардському університеті, яка, за визначенням професора Грабовича, є «своєрідним мозком американського уряду». Йшлося також про утворення у Чикаго Американо-української торговельної ради, відкриття у Києві при підтримці Академії наук України і Американської ради наукових товариств інституту наукових стратегічних досліджень, який займався б вивченням глобальних і фундаментальних питань політології, економіки та культурології. Були зачеплені й інші проблеми розвитку американо-українських зв'язків.

Г. Грабович запросив Голову Верховної Ради України відвідати під час візиту очолюваний ним інститут українознавчих досліджень Гарвардського університету.

Л. М. Кравчук тепло подякував за поради і рекомендації.

У розмові взяв участь народний депутат України Р. Лубківський.

(Укрінформ).

НЕМАЄ ПАПЕРУ — НЕМАЄ ГЛАСНОСТІ

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Голові Верховної Ради України
Л. М. КРАВЧУКУ

Прем'єр-міністру України
В. П. ФОКІНУ

Уже понад рік колективи українських газет і видавництв, і поодинці, і спільно, намагаються привернути увагу нашого уряду до катастрофічного становища, в якому вони опинилися через хронічну нестачу паперу.

Лише за останні місяці ми зверталися з цього приводу в Міністерство економіки України, в Міністерство преси та інформації РРФСР, в Кабінет міністрів України. Але результату як не було, так і немає.

А час не стоїть на місці, і мова тепер уже йде не про нестачу, а про відсутність паперу взагалі. Його запаси для республіканських газет у видавництві «Радянська Україна» вичерпані, ми вже друкуємося на чужому папері, взятому в борг у центральних газет. Але повернути борг нам нічим. Що ж далі? А далі не вийде у світ жодна республіканська газета.

Як відомо, в нас у республіці свого газетного паперу немає і найближчим часом, мабуть, не буде. Основний виробник газетного паперу Кондопозький ЦПК — з передбачених фондами на цей рік 33.206 тонн паперу поставив нашому видавництву, за станом на 11 вересня, всього 19.965 тонн, тобто 60 процентів його необхідної кількості і, як повідомили керівники целюлозно-паперового комбінату, більше ми не одержимо ні грама.

Звернення в арбітраж Карельської АРСР теж не допомогло. Державний арбітр, виносячи своє рішення, послався на постанову уряду Росії, в якій говориться про залишковий принцип постачання папером колишніх союзних республік. А залишків, мовляв, ніяких немає. У це можна було б повірити, якби...

Номер газети «Труд» від 7 вересня відкриває фото: на фоні рулонів газетного паперу сидить, зажурившись, контролер ВТК Кондопозького целюлозно-паперового комбінату Ольга Вороніна. А з її слів зрозуміло, що папір на ЦПК нікуди дівати: «А чому радіти? Держзамовлення виконуємо, в передовиках ходимо, а робота наша виявляється начебто непотрібною. Ви подивіться — склад забитий, папір не вивозять. Слово честі, лісу шкода. Невже не можна нормально організувати відвантаження? Адже інтерес до справи в людей пропадає».

Між іншим, забиті папером і склади нашого видавництва. Тільки призначений він не для республіканських, а для центральних газет. Невже і нам, за прикладом деяких обласних видань, щоб хоч якось вижити, роздобувати всілякими способами такі дефіцитні цукор та зерно і, в обхід рішень Кабінету міністрів України, намагатись обмінювати їх на папір в інших республіках.

Рвуться міжреспубліканські економічні зв'язки. І треба сказати, що рвуться не в односторонньому порядку. З Кондопозького ЦПК нас повідомили, що деякі підприємства України не поставляють на комбінат сірку і соду, необхідні для виробництва паперу. А тому вони, у свою чергу, відмовляються співробітничати з нами.

Редакційні колективи просять вжити негайних заходів для забезпечення папером редакцій, не позбавити читачів законного права на інформацію.

Редакції газет:
«Голос України»
«Молодь України»
«Правда Украины»
«Робітнича газета»
«Радянська Україна»
«Сільські вісті»
«Спортивна газета».

Парламентська хроніка

Головуючий: «ДЕПУТАТИ, СОВІСТЬ ТРЕБА МАТИ...»

Денне і вечірнє засідання 12 вересня

Сесія Верховної Ради України за два засідання прийняла в першому читанні Закон «Про громадянство України», ухвалила Закон «Про правонаступництво України», постанову про нього, Закон «Про внесення змін до статті 66 Кримінального кодексу України», постанову про надання Голові Верховної Ради України Л. Кравчуку повноважень представляти інтереси республіки в усіх міжреспубліканських органах у перехідний період і більше години говорила про те, як привести до порядку та виконання депутатських обов'язків народних обранців.

З 12 вересня всі — і хто по-справжньому був стурбований юридичним вакуумом, який створився в республіканському законодавстві в результаті проголошення Акта незалежності, і хто зловтішно потирав руки: мовляв, так вам і треба, незалежність прийняли, а законів нема, а отже, можна між законами «поблудити» — повинні знати: на Україні всі закони є. Україна стала правонаступницею законів УРСР. А в тих випадках, які не регламентуються відсутніми українськими законами, правоохоронні органи можуть і мусять використати і застосувати відповідні статті союзних законів. Те ж саме стосується й Конституції УРСР до прийняття Основного Закону України. Це принципові положення Закону «Про правонаступництво України». Незалежна республіка віднині до розробки нових і вдосконалення старих законів чітко визначила свої кордони, своє ставлення до міжнародних угод колишнього Союзу, до його боргів (але не несе ніякої відповідальності за борги й угоди, взяті після 1 липня 1991 року). Усі, хто проживає на території республіки, є громадянами України, і їхній статус регламентується Законом про громадянство.

Сьогодні, мабуть, нікого, крім тих, хто не хоче зрозуміти важливості Закону про громадянство через ідеологічні упередження, не треба переконувати, що такий закон потрібний. Бо визначає постійний правовий зв'язок громадянина (обов'язки і права особи і держави) України, надає йому політичного (повноцінне право участі у всіх суспільно-політичних процесах), економічного (право брати повноцінну участь, наприклад, у процесі роздержавлення) статусу, регламентує порядок одержання і втрати громадянства тощо. Але, на жаль, як і першого разу, під час обговорення проекту знайшлися й недоречності в тексті, і ті, хто й чути не хоче про громадянство. Можна тільки дивуватися, якою мірою в'їлося в декого збанкрутіле манкуртське поняття «Моя адреса — не дім і не вулиця», як звик дехто «від тайги до самих до окраїн» бути «всім» і ніким, без роду і племені. Закон передали на доопрацювання комісіям.

А далі почалося таке, про що, слово честі, й писати незручно. Говорили про дисципліну та депутатську відповідальність під час сесій. Питання, що називається, назріло. Справа в тому, що, працюючи вже четверту сесію поспіль, я, приміром, забув той день, коли в залі були присутніми більше чотирьохсот народних обранців. А от відсутніх — завжди близько сотні. Хронічними стали й

(Закінчення на 6-й стор.).

Телеграфним рядком з Полтави

ПІШЛИ В РИНОК

Робітникам Кременчуцького автозаводу безробіття не загрожує: при «АвтоКрАЗі» організовано будівельне об'єднання «Автобуд», де готові прийняти на роботу щонайменше дві тисячі чоловік. Власний спеціалізований підрозділ зводитиме житло та об'єкти культурно - побутового призначення.

СТАРІСТЬ НЕ НАЗДОЖЕНЕ

Горбанівський будинок-інтернат для інвалідів, ветеранів війни та праці переселився у сучасний комплекс на 315 місць з одно-двомісними кімнатами, актовим залом, бібліотекою та іншими необхідними службами.

«ПЕТЕР» ПРОТИ «БІЛОМОРУ»

У Кременчуцькому міськвиконкомі зареєстроване спільне підприємство «Ласт», яке планує розпочати випуск сигарет «Петер» на місцевій тютюновій фабриці. Курці можуть радіти (чи навпаки!): тютюн доставлятиметься з Америки. А от скільки коштуватимуть сигарети і як реалізовуватимуться — за талонами чи без них — у контракті ні гу-гу.

ПРОСТО ГЕНІАЛЬНА ДОЧКА

Перший на Полтавщині — у Кременчуку — приватний ліцей названо іменем Ади Августи Лавлейс. Високої честі удостоєна не полум'яна революціонерка чи партійно-радянська діячка, а просто геніальна дочка свого геніального батька лорда Байрона, яка була однією з перших програмісток механічних обчислювальних машин. Тож курс побудований на вивченні обчислювальної математики, іноземних мов, гуманітарних наук.

ЗБУДУЄМО ХРАМ

Громада Полтавської Покровської УАПЦ разом із Спілкою архітекторів оголосили конкурс на проектування собору. Комплекс включатиме меморіальну каплицю пам'яті жертв голодомору, собор святої Покрови Богородиці з дзвіницею, будинок недільної школи тощо.

...І ПАМ'ЯТНИК

Переможцем конкурсу на проект пам'ятника жертвам сталінських репресій у с. Триби став 32-річний полтавський архітектор Віктор Шевченко. В основі проекту — традиційні, віками освячені форми: композиція з хрестів, біля підніжжя — свічки-світильники.

Григорій ГРИНЬ,
власний кореспондент «Голосу України».

Передплата-92

НОВИНИ З «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Парламентська газета: якою-їй бути? З таким запитанням я звернувся до людей різного віку, професій та уподобань...

Анатолій ПОДОЛИННИЙ, доцент кафедри української літератури Вінницького педінституту:

— Газета, можливо, тим і цікава, що вміщує на своїх сторінках багато інформативного матеріалу. Але немає оглядових аналітичних статей з питань політики, економіки тощо. Рідко з цих проблем виступають народні депутати. Дивує, що така солідна газета обминає питання культури та літератури, принаймні присвячує їм мало місця.

Юрій СЛІСАРУК, студент природничо - географічного факультету Вінницького педінституту:

— Ще коли створювалась парламентська газета, прогнозував: вона має бути правдивою, без догматичних ідеологічних штампів, особливо щодо історичних та сучасних фактів, подій. Не слід надавати перевагу матеріалам будь-якої партії чи організації, необхідно висвітлювати весь політичний спектр України. Радий, що мої передбачення збулися, тому знову передплатив «Голос України».

Шерамі МАТЯКУБОВ, студент філологічного факультету:

— Подобається врівноважений, спокійний тон парламентської газети. Видання консолідує, а не розпалює національну ворожнечу. І це мені імпонує. Тому серед інших україномовних видань обов'язково передплачу й «Голос України». А допомагає мені його читати дружина — вона у мене українка.

Андрій ГУМЕНЮК, село Самгородок Козятинського району, вчитель:

— Серед газет, яким найбільше довіряю, — «Літературна Україна» та «Голос України». Парламентське видання навіть ставлю вище, бо воно — не вузькоспеціалізоване, як «Літературка». Тут можна знайти абсолютно весь спектр життя нашої республіки.

Тетяна ПУШКОВА, голова виконкому Зозівківської сільської Ради народних депутатів Липовецького району:

— У мої службові обов'язки не входить агітація за періодичні видання. Але газету «Голос України» читати люблю, тому скрізь, де трапляється нагода, намагаюся про неї говорити. Чим вона подобається? Насамперед, професіоналізмом, великою інформативністю. Мені, як працівникові Рад, дуже зручно, що тут друкуються абсолютно всі парламентські документи, що навколо них ведуться дискусії. Звідси розумієш ставлення до них.

Записав Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Вінниця.

Факт

ХОЧУТЬ ВОЖДЯ НА ФУНДАМЕНТ

Усе!

Те, чого довго очікували кияни і, так би мовити, гості столиці, здійснюється: 12 вересня почалося демонтування скульптурної композиції з В. Леніним на майдані Незалежності.

Один за одним, тросом під руки, перенеслися на вантажну автоплатформу спершу «братішка» у безкозирці, за ним — солдат і жінка. Останньою покинула «бойовий пост» людина з рушницею, робітник, якому обіцяно було, що заживе він «гегемоном» і «становим хребтом» найкращої в світі класової держави. Та обіцяного, як з'ясувалося, чекати довелося не три, а сімдесят три роки. Та й то з таким ось безславним фіналом...

Сам же вождь поки що підноситься над майданом. «З жестом суворим і простим» і з безліччю проблем, викликаних демонтажем. Зроблений він із багатотонних брил, скріплений цементом марки 400, і голими руками, без динаміту, його не візьмеш. А востаннє потрясти. вибухом якщо не світ, то хоча б центральний майдан столиці, теж не можна: під ним шахта метрополітену.

От уже й справді не таланить нам з вождями: без вибухівки ніяк не хочуть покидати сцену історії...

...А на майдані все було спокійно. Люди спостерігали роботу — хто з тихою радістю, хто байдуже, а хто й з нерозумінням і прихованим обуренням. Але — без ексцесів. Жінка літнього віку кинула: «Мені б оті брили — такий фундамент збудувала б...»

А що, може, й справді саме так закладається фундамент нового? Та тільки це ми вже проходили: «до основанья, а затем». Тож трохи сумно було...

Володимир СКАЧКО.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Бізнес

І ФРАНЦУЗЬКІ ПАРФУМИ

У Черкасах відкрився філіал республіканської зовнішньоекономічної асоціації «Славутич». Засновники — виробниче об'єднання «Азот», заводи хімічних реактивів «Строммашина», цукрорафінадний, тютюнова фабрика та інші. Мета асоціації — встановлення взаємовигідних зв'язків з зарубіжними партнерами. Інтереси — від випуску суперелектронної продукції до французьких парфумів. А ще — заснування центру української культури та ділового співробітництва «Кобзар» у Каневі.

Лідія ТИТАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Черкаси.

Реалії

«ОБОЛОНЬ» ПО-КИЇВСЬКИ

У продовольчих магазинах Києва вода «Оболонська», названа «на честь» житлового масиву «Оболонь», продається у трилітрових банках. Взагалі, раніше її розливали у півлітрові пляшки, та в часи суцільного дефіциту, в тому числі й на склотару, довелося скористатися таким об'ємним посудом. Кияни не заперечують. Стан справ у системі водопостачання міста викликає занепокоєння, хоча санепідемслужба і запевняє про придатність водопровідної рідини до вживання. У столиці України відкрито скважини і, як це робиться за кордоном, налагоджується торгівля питною водою.

Лишається сподіватися, що недалеко ті часи, коли в магазинах можна буде купити чисте повітря.

«Євро-ІКС».

Коротко

АЛЬМА-МАТЕР ПАМ'ЯТАЄ

У Київському державному університеті імені Т. Шевченка проходила міжнародна конференція, присвячена 150-річчю з дня народження Михайла Драгоманова, відомого українського вченого, культурного і громадського діяча.

Доцент університету святого Володимира у Києві, професор Вищої школи у Софії, він вніс значний вклад не лише в українську науку, але й у світову. У конференції взяли участь науковці з багатьох країн.

На стіні альма-матер Михайла Драгоманова встановлено меморіальну дошку на честь нашого відомого земляка.

Сергій ЛАВРЕНЮК.
Київ.

Знахідки

УСІМ КОРТИТЬ...

12 вересня цього року у місті Могилів-Подільському Вінницької області при будівництві шляху на місці старих будівель екскаваторник ремонтно - будівельної дільниці № 1 П. Карасевич відкопав скляний глечик із золотом, монетами царської чеканки вартістю 5, 7, 5, 10, 15 карбованців загальною вагою 232,5 грама. Робітник одразу звернувся до міського відділення міліції, де й було зафіксовано знахідку.

Анатолій ПОЇЗД, журналіст газети «Південний Буг».
Вінницька область.

...ата-92

...ИНИ ...У УКРАЇНИ»

...дій. Не слід ...вагу матеріа... партії чи ор... ...бхідно висвіт... ...політичний ...я. Радий, що ...ння збулися, ...передплатив ...

...МАТЯКУБОВ, ...огічного фа...

...ться врівнова... ...ий тон парла... ...ти. Видання ...не розпалює ...ворожнечу. І це ...Тому серед ін... ...вних видань ...передплачу й ..., А допома... ...читати дружи... ...мене українка. ...ЕНЮК, село ...Козятинського ...

...зет, яким най... ...— «Літера... ...та «Голос ...Парламентське ...ставлю ви... ...не вузькоспе...ціалізоване, як «Літературка». Тут можна знайти абсолютно весь спектр життя нашої республіки.

Тетяна ПУШКОВА, голова виконкому Зозівківської сільської Ради народних депутатів Липовецького району:

— У мої службові обов'язки не входить агітація за періодичні видання. Але газету «Голос України» читати люблю, тому скрізь, де трапляється нагода, намагаюся про неї говорити. Чим вона подобається? Насамперед, професіоналізмом, великою інформативністю. Мені, як працівникові Рад, дуже зручно, що тут друкуються абсолютно всі парламентські документи, що навколо них ведуться дискусії. Звідси розумієш ставлення до них.

Записав Валерій ЛАЗАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Вінниця.

...ЖДЯ ...ЕНТ

Усе!

Те, чого довго очікували кияни і, так би мовити, гості столиці, здійснюється: 12 вересня почалося демонтування скульптурної композиції з В. Леніним на майдані Незалежності.

Один за одним, тросом під руки, перенеслися на вантажну автоплатформу спершу «братішка» у безкозирці, за ним — солдат і жінка. Останньою покинула «бойовий пост» людина з рушницею, робітник, якому обіцяно було, що заживе він «гегемоном» і «становим хребтом» найкращої в світі класової держави. Та обіцяного, як з'ясувалося, чекати довелося не три, а сімдесят три роки. Та й то з таким ось безславним фіналом...

Сам же вождь поки що підноситься над майданом. «З жестом суворим і простим» і з безліччю проблем, викликаних демонтажем. Зроблений він із багатотонних брил, скріплений цементом марки 400, і голими руками, без динаміту, його не візьмеш. А востаннє потрясти вибухом міцно не світ, то хоча б центральний майдан столиці, теж не можна: під ним шахта метрополітену.

От уже й справді не таланить нам з вождями: без вибухівки ніяк не хочуть покидати сцену історії...

...А на майдані все було спокійно. Люди спостерігали роботу — хто з тихою радістю, хто байдуже, а хто й з нерозумінням і прихованим обуренням. Але — без ексцесів. Жінка літнього віку кинула: «Мені б оті брили — такий фундамент збудувала б...»

А що, може, й справді саме так закладається фундамент нового? Та тільки це ми вже проходили: «до основанья, а затем». Тож трохи сумно було...

Володимир СКАЧКО.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

...ес

...КІ ПАРФУМИ

...я та інші. Мета ...новлення вза... ...ків з зарубіж... ...інтереси — ...перелектронної ...ранцузьких пар... ...заснування центру української культури та ділового співробітництва «Кобзар» у Каневі.

Лідія ТИТАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Черкаси.

Реалії

«ОБОЛОНЬ» ПО-КИЇВСЬКИ

У продовольчих магазинах Києва вода «Оболонська», названа «на честь» житлового масиву «Оболонь», продається у трилітрових банках. Взагалі, раніше її розливали у півлітрові пляшки, та в часи суцільного дефіциту, в тому числі й на склотару, довелося скористатися таким об'ємним посудом. Кияни не заперечують. Стан справ у системі водопостачання міста викликає занепокоєння, хоча санепідемслужба і запевняє про придатність водопровідної рідини до вживання. У столиці України відкрито скважини і, як це робиться за кордоном, налагоджується торгівля питною водою.

Лишається сподіватися, що недалеко ті часи, коли в магазинах можна буде купити чисте повітря.

«Євро-ІКС».

Коротко

АЛЬМА-МАТЕР ПАМ'ЯТАЄ

У Київському державному університеті імені Т. Шевченка проходила міжнародна конференція, присвячена 150-річчю з дня народження Михайла Драгоманова, відомого українського вченого, культурного і громадського діяча.

Доцент університету святого Володимира у Києві, професор Вищої школи у Софії, він вніс значний вклад не лише в українську науку, але й у світову. У конференції взяли участь науковці з багатьох країн.

На стіні альма-матер Михайла Драгоманова встановлено меморіальну дошку на честь нашого відомого земляка.

Сергій ЛАВРЕНЮК.
Київ.

Знахідки

УСІМ КОРТИТЬ...

12 вересня цього року у місті Могилів-Подільському Вінницької області при будівництві шляху на місці старих будівель екскаваторник ремонтно - будівельної дільниці № 1 П. Карасевич відкопав скляний глечик із золотом, монетами царської чеканки вартістю 5, 7, 5, 10, 15 карбованців загальною вагою 232,5 грама. Робітник одразу звернувся до міського відділення міліції, де й було зафіксовано знахідку.

Анатолій ПОЇЗД, журналіст газети «Південний Буг».
Вінницька область.

Напередодні події

ІНТЕЛІГЕНЦІЯ СУРМИТЬ ЗБІР

Інтелігенція, яка виростала на народному хлібі, яка вбирала в свою душу болі і жалі народні, неодмінно ставала в оборону цього народу. І так уже склалося в історії нашої бездержавної української нації, що нерідко тільки кращі представники інтелігенції своїм голосом, своїм протестом заступалися за наш багатостраждальний народ. Від могутніх світочів духу Тараса Шевченка й Івана Франка до вчорашніх так званих дисидентів — Василя Стуса, Вячеслава Чорновіла, Левка Лук'яненка... Чи не тому колоніальні правителі з такою жорстокістю розправ...ся з цим...ними й без...промісним...юдьми. Бо добре розуміли: не можна поставити на коліна той народ, який живе за святими законами Правди, який понад усе цінує свободу і не дає нікому збиткуватися з власної національної гідності.

Сьогодні ми проголосили Акт про державну незалежність України, але розбудова вільної, самостійної держави тільки починається. І, звісно, без великого інтелектуального потенціалу української інтелігенції, без її ...освіду нам ...то не обі...

З ...ю метою і скликається Всеукраїнський форум інтелігенції «Україна: державна незалежність і культура», який сьогодні починає роботу в Республіканському будинку кіно. Форум покликаний висвітлити найрізноманітніші сторони економічного, ...льно-пол...ного і культ...ного життя нашого народу, визначити найважливіші засоби щодо утвердження державної незалежності України, піднесення її міжнародного статусу.

— Ми хочемо трохи розворушити нашу інтелігенцію, — сказав голова Великої Ради НРУ Іван Драч на прес-конференції, яка відбулася напередодні форуму, — щоб вона взяла найактивнішу участь у тому вирішальному періоді нашого життя, який настав сьогодні—у переддень президентських виборів і референдуму.

Ми хочемо, щоб інтелігенція республіки не тільки підтримала рішення Верховної Ради України, а й щоб вона стала пропагандистом цього рішення. Щоб вона розуміла: тільки у вільній і незалежній Україні можна позбутися тих проблем і бід, з якими інтелігенція стикається сьогодні.

Передбачається, що форум прийме звернення до Верховної Ради і народу України про необхідність проведення великої підготовчої роботи до референдуму, донесення до кожного жителя нашої держави переваг співжиття всіх верств населення, всіх націй і народностей, віруючих усіх конфесій в умовах самостійного господарювання, в умовах державної незалежності, в умовах, коли усе або хоча б більша частина заробленого народом залишалася б самому народові, а не йшла на покриття навіть не завжди відомих нам витрат наддержави.

І останнє. Як це не парадоксально, але серед організаторів форуму ми не бачимо Українського фонду культури. Як було сказано на прес-конференції, Фонд культури проводить у ці дні свої акції на Полтавщині.

Та чи на користь незалежній Україні така розрізненість наших зусиль?

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

ПРЕТЕНДЕНТИ, КАНДИДАТИ, ПРЕЗИДЕНТИ

Учора в Спілці письменників України відбулася прес-конференція для українських, російських та зарубіжних журн...стів. Її уч...ики ма... ли... ...вість о... ...итися з точкою зору та поглядами Ігоря Юхновського щодо його бачення майбутнього України та ролі, яку повинен відігравати в політичному житті республіки Президент.

Як зауважив, відкриваючи прес-конференцію, голова Народної Ради Володимир Філенко навіть партія демократичного відродження України вирішила відкласти на другий план свої партійні інтереси заради підтримки безпартійного Ігоря Рафаїловича при балотуванні на пост Президента України.

Отже, є всі можливості стверджувати, що Ігор Юхновський, добре знаний нині на Україні і за її межами, скоро з претендентів у кандидати стане кандидатом у Президенти. Як тільки буде зібрано сто тисяч підписів на підтримку його кандидатури.

(Звіт з прес-конференції буде опубліковано в одному з наступних номерів газети).

Василь ТУГЛУК.

Уїк-енд

● Порада

...ТІЛЬКИ РАЗ НА РІК

День народження дитини — це справді свято. А щоб воно стало подією для дитини, запросіть друзів-товаришів, однокашників сина чи дочки.

Винуватець свята не відчує себе щасливим, якщо сам не візьме участі у приготуваннях. Наберіться терпіння, допоможіть дитині стати господарем — не пошкодуєте.

Почнемо з приміщення — воно має бути просторим, щоб дітвора могла й погратися. Стіл треба прилаштувати так, щоб він був низький, а посуд розставте теж зручно, щоб кожен маленький гість міг до нього дотягтися.

Дітвору частують фруктовими соками, лимонадом, газованими напоями тощо. Особлива ж радість для малечі — пити через соломинки. Добре, коли вони різного кольору, щоб не плутати де чия.

Приготування бутербродів — це простір для фантазії і водночас гра, що передбачає вигадку. Залучайте до цього дітей. Ефектні тартинки з шматочками сиру, ковбаси, помідора, солодкого перцю тощо. Вся пірамідка з'єднується спеціальною паличкою, а якщо її нема, то зубочисткою.

Не завалюйте стіл їжею. Головне, щоб усе вийшло цікаво. Обов'язково треба передбачити на столі місце для торта. Маленькі свічечки за числом років малюка вставляють у торт заздалегідь. Картину святковост... ...ка з квіта... А потім ...жуть вам ...ки побіль...

● Рецеп...

ДІ... ПО-ГУ...

Осінь. М... ...вагу овоча... ...те на те, ...дорого і т... ...ня.

А ось і р... 10 карто... ...ки борошн... ...того сиру, ...

Сиру кар... ...мити й нат... ...тущі. Дод... ...тертий сир... ...дрібнену з... ...добре роз... ...брати тісто... ...печений ск...

Подавати...

● Може...

КОЛІ... Н...

Кожна сі... ...значає ден... ...шлюб. Одна... ...більшість к... і народні ... ...лізують под... ...дають свят... ...вторного ко...

ЗЕЛЕНЕ В... ...коли молод... ...ник щастя»... ...барвінку, я... ...то.

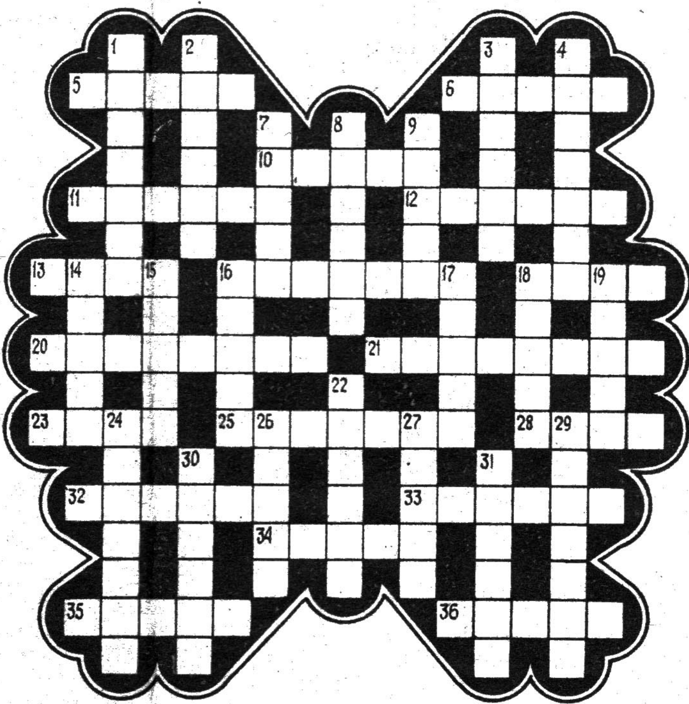
СИТЦЕВЕ ...

ВІВАТ, СЕНЬЙ...

Їх можна назвати щасливцями — тих 30 чоловік, що стали переможцями першого конкурсу на знання французької орфографії, а якщо точніше, — мови. От узяли й довели, що велика мова Мольєра і Мопассана, Бальзака і Стендаля, Аполлінера і Гійома... для них, що зернята лускати. А коли ж уявити, яка за цим праця? Тоді висновок: сеньйори (старші 21 року) і юніори (молодші 21 року) — це трудолюбиві й вочевидь цікаві люди. Зуміли ж піти на ризик і подолали всі бар'єри на першому етапі такого серйозного екзамену. Його організували Французький культурний центр на У... ...франсез» у...

Утім, най... ...пробування... ...ме: 12 жов... ...лістів приїд... ...го консуль... ...ві на остат... ...сеньйори і ... ...диктант, на... ...но для низ... ...зультаті бу... ...переможці... ...ра та юніо... ...суперщасли... у квітні, ... Нью-Йорк, ...чемпіонат ... ...все. Право... ...французько... ...борюватиму...

КРОСВО...

По горизонталі: 5. Технічний прийом в обр... ...цтві. 6. Старовинний український верхній од... 11. Ріка в Канаді. 12. Добовий набір кормів д... ...білої глини. 16. Столиця Венесуели. 18. Зага... у Запорозькій Січі. 20. Художник-конструкто... ...слів. 23. Спрацьований друкарський шрифт. ... що імітує передзвін. 28. Забарвлення у виг... 32. Український народний танець. 33. Ділянн... 34. Сукупність моральних правил і норм пов... ...фічна група українців, які здавна жили в Кар... ...кіностірчки «Ярослав Мудрий».

По вертикалі: 1. Орнаментальний мотив в ... ...ськове судно запорозьких козаків. 3. Напівс... 4. Паркова споруда, обсаджена витким ро... ...дожньої літератури. 8. Великий заголовок у ... ...тузка для виїжджування коней по колу. 14. ... ...ням струна скрипки. 15. Найменша кількість ... Птах родини яструбових. 17. Приміщення дл... ...дожних виробів. 18. Льотчик-космонавт Чех... Зброєносець у козацькій старшини на Украї... Інструмент для нарізання різьби. 24. Цінна р... ...таль годинникового механізму. 27. Декорат... ...золота на іконі. 29. Знак математичної дії. 3... 31. Автор романів «Тіні зникають опівдні», «...

Склала ...

Київ.

Напередодні події

...ГЕНЦІЯ СУРМИТЬ ЗБІР

..., яка вироста-
...ому хлібі, яка
...ю душу болі і
... неодмінно ста-
...у цього народу.
...алося в історії
...жавної україн-
...о нерідко тіль-
...дставники інте-
... голосом, своїм
...ступалися за
...раждальний на-
...ніх світочів ду-
...вченка й Івана
...вчорашніх так
...дентів — Васи-
...чеслава Чорно-
...ук'яненка... Чи
...іальні правите-
...рстокістю роз-
...цим ...жніми
...сним ...юдьми.
...міли: не можна
...коліна той на-
...е за святими
...ди, який понад
...оду і не дає ні-
...тися з власної
...ідності.
... проголосили
...авну незалеж-
... але розбудова
...тійної держави
...ться. І, звісно,
...інтелектуально-
...у української
...ез її ...досвіду
... обі...
...ю і с...кається
...ький форум ін-
...раїна: держав-
...ть і культура»,
... починає робо-
...канському бу-
...орум поклика-
...и найрізнома-
...и е...номічно-
...пол...ного і
...життя нашого
...чити найваж-
... щодо утвер-
...вної незалеж-
..., піднесення її
... статусу.
...мо трохи розво-

рушити нашу інтелігенцію, — сказав голова Великої Ради НРУ Іван Драч на пресконференції, яка відбулася напередодні форуму, — щоб вона взяла найактивнішу участь у тому вирішальному періоді нашого життя, який настав сьогодні—у переддень президентських виборів і референдуму.

Ми хочемо, щоб інтелігенція республіки не тільки підтримала рішення Верховної Ради України, а й щоб вона стала пропагандистом цього рішення. Щоб вона розуміла: тільки у вільній і незалежній Україні можна позбутися тих проблем і бід, з якими інтелігенція стикається сьогодні.

Передбачається, що форум прийме звернення до Верховної Ради і народу України про необхідність проведення великої підготовчої роботи до референдуму, донесення до кожного жителя нашої держави переваг співжиття всіх верств населення, всіх націй і народностей, віруючих усіх конфесій в умовах самостійного господарювання, в умовах державної незалежності, в умовах, коли усе або хоча б більша частина заробленого народом залишалася б самому народові, а не йшла на покриття навіть не завжди відомих нам витрат наддержави.

І останнє. Як це не парадоксально, але серед організаторів форуму ми не бачимо Українського фонду культури. Як було сказано на пресконференції, Фонд культури проводить у ці дні свої акції на Полтавщині.

Та чи на користь незалежній Україні така розрізненість наших зусиль?

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

...ЕНТИ, КАНДИДАТИ, ПРЕЗИДЕНТИ

...лиці письменни-
...відбулася прес-
...ля українських,
...а зарубіжних
...ЇЇ уч...ники ма-
... о...итися
... та поглядами
...кого щодо його
...тнього України
...овинен відігра-
...ичному житті
...езидент.
...в, відкриваючи
...цію, голова На-
...Володимир Фі-
...артія демокра-
...дження Украї-
... відкласти на

другий план свої партійні інтереси заради підтримки безпартійного Ігоря Рафаїловича при балотуванні на пост Президента України.

Отже, є всі можливості стверджувати, що Ігор Юхновський, добре знаний нині на Україні і за її межами, скоро з претендентів у кандидати стане кандидатом у Президенти. Як тільки буде зібрано сто тисяч підписів на підтримку його кандидатури.

(Звіт з прес-конференції буде опубліковано в одному з наступних номерів газети).

Василь ТУГЛУК.

Уїк-енд, тобто вихідні

● Порада

...ТІЛЬКИ РАЗ НА РІК

День народження дитини — це справді свято. А щоб воно стало подією для дитини, запросіть друзів-товаришів, однокашників сина чи дочки.

Винуватець свята не відчує себе щасливим, якщо сам не візьме участі у приготуваннях. Наберіться терпіння, допоможіть дитині стати господарем — не пошкодуєте.

Почнемо з приміщення — воно має бути просторим, щоб дітвора могла й погратися. Стіл треба прилаштувати так, щоб він був низький, а посуд розставте теж зручно, щоб кожен маленький гість міг до нього дотягтися.

Дітвору частують фруктовими соками, лимонадом, газованими напоями тощо. Особлива ж радість для малечі — пити через соломинки. Добре, коли вони різного кольору, щоб не плутати де чия.

Приготування бутербродів — це простір для фантазії і водночас гра, що передбачає вигадку. Залучайте до цього дітей. Ефектні тартинки з шматочками сиру, ковбаси, помідора, солодкого перцю тощо. Вся пірамідка з'єднується спеціальною паличкою, а якщо її нема, то зубочисткою.

Не завалюйте стіл їжею. Головне, щоб усе вийшло цікаво. Обов'язково треба передбачити на столі місце для торта. Маленькі свічечки за числом років малюка вставляють у торт заздалегідь. Картину святковості доповнить вазочка з квітами.

А потім діти охоче допоможуть вам усе прибрати, тільки побільше довіряйте їм.

● Рецепт

ДЕРУНИ ПО-ГУЦУЛЬСЬКИ

Осінь. Можна віддати перевагу овочам. Тільки не нарікайте на те, що їх нема, що все дорого і т. д. Було б бажання.

А ось і рецепт.

10 картоплин, 2 чайних ложки борошна, 1 яйце, 80 г тертого сиру, зелень, сіль, перець.

Сиру картоплю очистити, помити й натерти на дрібній тертушці. Додати борошно, яйце, тертий сир, сіль, перець, подрібнену зелень петрушки, усе добре розмішати. Ложкою набрати тісто й смажити на розпеченій сковорідці в олії.

Подавати гарячими.

● Може й смішно

КОЛИ Ж МОЄ БУДЕ?

Кожна сім'я, безперечно, відзначає день, коли було узято шлюб. Однак не всі знають, що більшість ювілеїв має своє ім'я і народні прикмети, які символізують подружню вірність, надають святу особливого, неповторного колориту.

ЗЕЛЕНЕ ВЕСІЛЛЯ — той день, коли молодята стають на «рушник щастя». Символ — гілочка барвінку, яка прикрашає свято.

СИТЦЕВЕ — святкується по першому році спільного життя і називається так тому, що в життя молодят уже увійшли будні. Вони дарують одне одному бавовняні хусточки.

ДЕРЕВ'ЯНЕ — п'ять років одруження; подружжю дарують вироби з дерева.

ЦИНКОВЕ — 6,5 років. Воно нагадує: шлюб повинен блищати, як цинк.

МІДНЕ — після 7 років. Чоловік і жінка обмінюються мідними персняими, обдаровують один одного грошима — символом дзвінкого щастя.

БЛЯШАНЕ — 8 років разом. У цей день дарують предмети хатнього начиння.

ДЕНЬ ТРОЯНД — так називають десятиріччя спільного життя. У дім винуватців свята приходять з трояндами.

НІКЕЛЕВЕ — 12,5 років. Попереджає про те, щоб чоловік і дружина не забували підтримувати блискучу форму!

СКЛЯНЕ — 15 років шлюбу. Ясними і прозорими повинні бути взаємини у сім'ї. Подарунки — лише зі скла.

ПОРЦЕЛЯНОВЕ — двадцятиріччя сімейного життя. Стіл сервірують посудом з порцеляни.

СРІБНЕ — 25 років. На це весілля запрошують усіх близьких та знайомих. Поруч з золотими обручками чоловік і дружина одягають срібні.

ПЕРЛИНОВЕ — знаменує 30-й рік подружнього життя. Чоловік дарує дружині намисто з перлів.

ПОЛОТНЯНЕ — в день 35-річчя подружжю дарують рушник і простирадла з полотна.

АЛЮМІНІЄВЕ — 37,5 років. Свідчить про міцне сімейне щастя.

РУБІНОВЕ — відзначається через 40 років. Чоловік дарує дружині каблучку з дорогоцінним каменем кохання і вогню — рубіном.

ЗОЛОТЕ — 50 років. Подружжя обмінюється новими обручками, бо руки, які їх носили, змінились, а золото — стерлося.

ДІАМАНТОВЕ — 60 років. Свідчить про те, що ніщо вже не може розлучити подружжя.

ЗАЛІЗНЕ — 65 років.
КАМ'ЯНЕ — 67,5 років.
ШЛЯХЕТНЕ — 70 років.
КОРОННЕ ВЕСІЛЛЯ — 75 років.

«Євро-ІКС».

Це ж треба!

СТЕЖИТИ І СТРІЛЯТИ

Історія, як не дивно, полюбляє повтори. Чи не вчуваєте ви у цьому наказі отамана Гамзи, який вмістила газета «Беднота», орган Черкаського Військово - Революційного Комітету 1 березня 1919 року, відголосок недавніх подій? Орфографію оригіналу збережено.

«Наказую препинити усілякі лісові порубки, нищення економій... І хто буде замічений мною в цьому, буде покараний смертною карою.

Усі злодії, бандіти, а також бродячі козаки будуть розстрілюватись на місці.

Наказую районним отаманам вжити усіх заходів, аби не вироблявся самогон по селам. Всі отамани від сельського до районного включно повинні стежити, аби не було грабунків, котрі зазначені вище.

За бездіяльність отамани будуть притягнуті до законної відповідальності».

«Євро-ІКС».

ПОГОДА

14 та 15 вересня на Україні опадів не передбачається. Лише в західних областях місцями пройде невеликий дощ. Вітер змінних напрямків, 3—8 метрів за секунду. Температура повітря вдень 16—22, вночі 6—11 градусів. У східній частині республіки 3—8 градусів тепла, на поверхні грунту приморозки 0—3 градуси.

По Києву та області сьогодні вдень передбачається помірно тепла погода без опадів. Вітер слабкий. Температура повітря близько 20 градусів.

Уперше

ВІВАТ, СЕНЬЙОРИ І ЮНІОРИ!

Їх можна назвати щасливцями — тих 30 чоловік, що стали переможцями першого конкурсу на знання французької орфографії, а якщо точніше, — мови. От узяли й довели, що велика мова Мольєра і Мопассана, Бальзака і Стендаля, Аполлінера і Гійома... для них, що зернята лускати. А коли ж уявити, яка за цим праця? Тоді висновок: сеньйори (старші 21 року) і юніори (молодші 21 року) — це трудолюбиві й вочевидь цікаві люди. Зуміли ж піти на ризик і подолали всі бар'єри на першому етапі такого серйозного екзамену. Його організували Французький культурний центр на Україні та «Альянс франсез» у Києві.

Утім, найвідповідальніші випробування — попереду. А саме: 12 жовтня усі 30 півфіналістів прийдуть до Генерального консульства Франції у Києві на остаточний екзамен. Тут сеньйори і юніори писатимуть диктант, надісланий спеціально для них з Франції. В результаті буде відібрано двох переможців (знову ж сеньйора та юніора), і вже цих двоє суперщасливців пізніше, десь у квітні, поїдуть далі, аж у Нью-Йорк, де ООН проводить чемпіонат світу. І то ще не все. Право кращого знавця французької орфографії виборюватимуть представники 162 країн світу. Уявляєте? Так хочеться, щоб молода держава Україна для початку хоча б тут перемогла.

А що ж 28 півфіналістів? Кожен з них буде удостоєний пречудового тлумачного словника французької мови «Робер». Цей приємний дарунок чекає на сеньйорів та юніорів того ж 12 жовтня у Генеральному консульстві Франції. Тож, півфіналісти, озброївшись «Робером», ви маєте шанс надолужити те, що було упущено без нього!

Сподіваємося, що ваш приклад наслідують тисячі українців. Франція і французька мова варті того!

Людмила БАРАНЕВИЧ.

КРОСВОРД

По горизонталі: 5. Технічний прийом в образотворчому мистецтві. 6. Старовинний український верхній одяг. 10. Тип вірша. 11. Ріка в Канаді. 12. Добовий набір кормів для худоби. 13. Сорт білої глини. 16. Столиця Венесуели. 18. Загальні збори козаків у Запорозькій Січі. 20. Художник-конструктор. 21. Дотепна гра слів. 23. Спрацьований друкарський шрифт. 25. Музична п'єса, що імітує передзвін. 28. Забарвлення у вигляді дрібних цяток. 32. Український народний танець. 33. Ділянка річкової долини. 34. Сукупність моральних правил і норм поведінки. 35. Етнографічна група українців, які здавна жили в Карпатах. 36. Режисер кінострічки «Ярослав Мудрий».

По вертикалі: 1. Орнаментальний мотив в архітектурі. 2. Військове судно запорозьких козаків. 3. Напівфабрикат, сировина. 4. Паркова споруда, обсаджена виткими рослинами. 7. Рід художньої літератури. 8. Великий заголовок у газеті. 9. Довга мотузка для виїжджування коней по колу. 14. Найвища за звучанням струна скрипки. 15. Найменша кількість певної енергії. 16. Птах родини яструбових. 17. Приміщення для демонстрації художніх виробів. 18. Льотчик-космонавт Чехо-Словаччини. 19. Зброєносець у козацької старшини на Україні XVI—XVIII ст. 22. Інструмент для нарізання різьби. 24. Цінна рідкісна річ. 26. Деталь годинникового механізму. 27. Декоративне покриття із золота на іконі. 29. Знак математичної дії. 30. Накладне срібло. 31. Автор романів «Тіні зникають опівдні», «Вічний поклик».

Склала Євгенія ЧАЙКА.

Київ.

ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДА, НАДРУКОВАНОГО 11 ВЕРЕСНЯ

По горизонталі: 5. Курчатов. 7. Наречена. 8. Скіфи. 9. Амоній. 10. Ігарка. 11. Алтин. 16. Ракурс. 17. Вектор. 18. Клинок. 19. Небога. 24. Аршин. 26. Венера. 27. Рахуба. 28. Стиль. 29. Диплодок. 30. Проспект.

По вертикалі: 1. Кубометр. 2. «Таврія». 3. Вериги. 4. Антиквар. 6. Вакула. 7. Нефрит. 12. Актив. 13. Аргон. 14. Верес. 15. Строк. 18. Коперник. 20. Арабеска. 21. Дротик. 22. Циклоп. 23. Арагон. 25. Завіса.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Чергова по випуску новин Катерина ВОРОНЕНКО.
Тел. 441-86-20

Україна єдина, неподільна

РУКУ — ПАРТНЕРАМ

Відбулася II спільна сесія Івано-Франківської, Львівської, Тернопільської областей. Галицька асамблея розглянула нову політичну ситуацію, питання реорганізації системи державної влади та місцевого самоврядування і реорганізації урядової програми надзвичайних законів щодо стабілізації економіки у регіоні.

Аналізуючи політичну ситуацію в Україні, голова Львівської обласної Ради Вячеслав Чорновіл заявив, що «політична боротьба у Галичині сьогодні закінчується, всі демократичні політичні сили мають об'єднатися навколо органів влади, повернувши свою активність на роз'яснювальну роботу серед населення Східної та Південної України». Думаю, що в цьому судженні більше бажання, аніж дійсності, бо спрага боротьби «із», «проти» або «за» закладена у нашу свідомість історично й генетично. Та все ж така позиція одного з претендентів на пост Президента України імпонує усім тим, хто настроєний будувати, а не тільки проголошувати незалежну Україну.

— На які структури потрібно опиратися на самому початку державотворення? Відповідь однозначна: тільки на існуючі державні структури, — наголосив у своїй доповіді Вячеслав Чорновіл. — Немислимо, аби у цей процес включалися, особливо ж у Галичині, якісь «громадські комітети» чи інші недемократично створені органи. З їх появою гарантовані хаос і анархія в економіці, і без того знекровленій.

Свого часу Вячеслав Чорновіл був одним із перших, хто запропонував виборчий блок «Демократична Україна», але упродовж двох місяців ця пропозиція не знаходила відгуку, і... колесо політичних амбіцій почало набирати обертів. Реальною стала загроза самоїдства, що може обернутися, за словами Чорновола, ще одним варіантом традиційної малоросійської комедії.

Найімовірніше, трагікомедії, бо демократи уже почали заганяти себе у глухий кут. І пристрасний заклик члена Президії Верховної Ради України Дмитра Павличка не різати серця виборців і комусь поступитися й таким чином здобути повагу, «бо ми вас усіх любимо», повисло в повітрі. Поступитися, аби цим скористався хтось третій? Ні, цього вже й виборці не дозволять. Більшість учасників Галицької асамблеї проголосували за те, щоб підтримати кандидатуру Вячеслава Чорновола.

Ідею референдуму об'єднана сесія визнала необачною, бо частина населення республіки виявилася неготовою до сприйняття Акта про державну незалежність України. Депутати зійшлися на тому, що з такими людьми треба працювати дуже делікатно, уважно, щоб не налякати їх привидом «націоналізму», яким послуговувалася із спекулятивними цілями комуністична ідеологія. У контексті майбутнього референдуму особливої уваги потребують, як зазначалося на об'єднаній сесії, проблеми національних меншин, військовослужбовців. До речі, Львівщина — одна з небагатьох областей, яка виконала свої зобов'язання щодо забезпечення сімей військовослужбовців квартирами. Цей факт значною мірою спростовує чутки про «антимоскальські» настрої, які начебто панують у Галичині. Антикомуністичні настрої були і є, це правда. І нині галицькі депутати не поділяють оптимізму Голови Верховної Ради України Леоніда Кравчука, який вважає, що у республіці немає об'єктивних передумов для реанімації тоталітарної системи.

— За законами фізики енергія не зникає. Так і КПУ не щезне безслідно. Найближчим часом вона ще спливе на політичній арені, змінивши своє ім'я, начепивши на груди нові гасла, — вважає Вячеслав Чорновіл. — Безперечно, що можливий й гірший варіант, коли Компартія спробує повернутися у Київ чи Галичину на броні танків...

Щоб запобігти відродженню тоталітарних структур у тих чи інших формах, об'єднана сесія ухвалила: «Не допустити відродження КПРС — КПУ під виглядом будь-яких нових партій чи рухів, вилучити кошти, які Компартія прямо чи опосередковано вкладала у спільні підприємства, кооперативи та інші економічні утворення, розглянути питання про доцільність їх дальшого існування».

Идеться про конкретні структури та їхніх керівників, а не про комуністичну ідеологію як таку. Тож її прихильники можуть утворювати і якусь свою партію.

Загалом II Галицька асамблея пройшла під знаком державотворення нової незалежної України. Наголошувалося, що політизація заради політизації, збудження активності мас без визначення творчого, конструктивного напрямку цієї активності може мати згубні наслідки. Нереалізована енергія може вихлюпнутися актами громадської непокори. А нині мітингово-страйкова стихія, то ніщо інше як груда каміння у власному городі.

Реалізація державної незалежності неможлива без реорганізації системи державної влади та місцевого самоврядування. Об'єднана сесія вирішила звернутися до Верховної Ради із законодавчою ініціативою. Її суть зводиться до... ліквідації Радянської влади. Галичанам здавна був притаманний дух «антирадянщини». І нині варто віддати належне їх передбачливості. А оскільки галицькі прогнози, як свідчить перебіг подій, збуваються, то досвід, здобутий на цьому «полігоні», цілком імовірно може стати підгрунтям нової державної споруди. На асамблеї було заявлено про те, що радянська форма державної влади слугувала зовнішнім прикриттям однопартійної диктатури, її не можна вдосконалити.

Варто придивитися до тих державних систем, які діють у демократичному світі. Загальні принципи запропонованої структури «антирадянської» влади такі: прямі вибори народом вищих виконавчих керівників села, міста, району, області, держави (від старости до президента), які складають вертикальну структуру виконавчої влади. У державі діють професійний парламент і значно зменшені професійні чи напівпрофесійні обласні палати народних представників, функції яких обмежені прийняттям концепції розвитку території, встановленням податків, розподілом бюджету. Область — остання ланка державної влади в республіці. Нижче будуть органи місцевого самоврядування. Поки немає належної ієрархії влади, неминучим є так званий хутірський суверенітет й анархія у галузі економіки та господарювання, як його наслідок.

З аналізом і прогнозами економічної ситуації на сесії виступили голова Тернопільської обласної Ради Василь Олійник, перший заступник Львівської обласної Ради і облвиконкому Степан Давимука. Було відзначено, що урядова програма надзвичайних заходів по стабілізації економіки не враховує галицької специфіки. Щоб максимально наблизити урядову програму до потреб і можливостей регіону, вирішено створити Галицький економічний комітет, який очолив доктор економічних наук, професор Львівського університету Віктор Пинзеник.

До речі, два виступи на сесії справили несподіваний психологічний ефект. Це розважливий, поміркований виступ народного депутата Верховної Ради України Степана Хмари, який уже не наполягає на розпуску Верховної Ради, а тільки на реконструкції її. Він вважає, що слід унеможливити перелицювання приблизно 80 депутатів (не 239)... Словом, Степан Хмара зруйнував імідж професійного бунтівника. І слава Богу. Бо у драматичній історії України аж надто багато героїв-руйнівників, нам би хоч трохи розжитися на творців.

Професор Віктор Пинзеник розбурхав поважне зібрання, яке на час його виступу уже обважніло від потужного потоку інформації, а також від пакунків з книгами і солодощами (спасибі гостинним тернопільчанам).

— Мене вражає ваша мужність. Ви сидите на пороховій бочці і не знаєте, чим це закінчиться, — зіронізував професор і обгрунтував свою думку про те, що політична демократія не може існувати в одній супрязі з командно-адміністративним типом економічного устрою. Бо відрив політичних процесів від економічних може штовхнути нас до прірви. Політичні перевороти слід унеможливити економічними чинниками.

Не випадково, на думку Віктора Пинзеника, барикади в Москві захищали бізнесмени й підприємці. Їм було що втрачати. Щоб політична демократія стала незворотньою, їй необхідно зіпертися на економічне підгрунтя, зробити вчорашніх рабів власниками засобів виробництва.

До політиків-радикалів приєднався радикал-економіст. Чим не команда? Пошук надійних партнерів нині значно активніший, аніж розвінчування противників. Незабаром Верховна Рада України має прийняти пакет законів по радикальній реформі, по роздержавленню економіки республіки. Їй буде на що зіпертися. А зіпертися згідно з законами фізики можна тільки на те, що чинить опір. Об'єднана сесія засвідчила, що галицькі депутати готові чинити подальший опір тоталітаризму в усіх його формах і масках, у сфері політичній і економічній, заради побудови незалежної демократичної України.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Тернопіль.

Головуючий: «ДЕПУТАТИ, СОВІСТЬ ТРЕБА МАТИ...»

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

випадки, коли нагальне питання, так би мовити, аж «пищить» від потреби вирішення, а в залі — головуючі і... порожні крісла. І це не тоді, коли країна розвивається спокійно, коли відпрацьовані механізми нормального парламентського життя, а на переломному етапі, коли відроджується Держава, коли історія перед усіма, в першу чергу перед новою генерацією політиків, буквально руба поставила питання: бути чи не бути Україні. Вільній і незалежній.

Та, врешті-решт, з усього видно: терпець урвався. І Голові Верховної Ради, і депутатам, які днюють і ночують за законотворчою роботою.

Л. Кравчук питання поставив відверто: сесія має право заслухати звіт про роботу кожного депутата і висловити йому, м'яко кажучи, побажання, щоб більше ніхто не думав, що він може бути вільним козаком і «козакувати» на народні гроші.

Що тут можна сказати? Давно пора. Слово честі, повторюю, смішно й незручно було слухати про заходи, які вживалися до відсутніх: передавали списки «порушників» до обласних Рад, надсилали особисті телеграми, друкували списки через систему «Рада», погрожували, закликали, ну хіба що, як до поганих школярів, батьків не викликали. Так не діти ж усетаки зібралися в сесійному залі!

Правда, справедливості ради, слід сказати, що не всі парламентарії просто «сачкували» засідання. Вони керували областями, Радами, колгоспами, підприємствами, хворіли, їздили у відрядження тощо. Але це, як на мене, справи не змінює. Бо ще ніхто і ніде й не міг всидіти на двох, а то й на трьох стільцях, як не намагався. І прецедент є: депутат В. Шаповал (Черкащина) зняв із себе обов'язки голови облвиконкому, щоб постійно працювати в парламенті.

12 вересня й переважна більшість депутатів, здається, усвідомила те, про що так довго говорили демократи і частина їхніх опонентів: Верховна Рада має бути постійнодіючою. Необхідність цього проривалася навіть у виступах тих, хто кинувся до мікрофонів виправдовуватися. Один говорив про те, що не всі, хто балотувався і був обраний, готові до постійної роботи на сесіях. Інший — про те, що не всі готові облишити свої директорські оклади і перейти на фіксовані й не такі великі депутатські. Третій — знову говорив про необхідність «порадитися з людьми» або про потребу виконувати свої обов'язки керівника. Говорили й про інше: мовляв, регламент не визначений, парламент «смикається» в роботі, багато говорить про дрібниці.

Але ж, шановні, певно, всі мають зрозуміти, що в будівництві незалежної України не буває «дрібниць». Це по-перше. А по-друге, як на мене, треба чітко усвідомити: хто йде незвіданим шляхом першим, тому завжди важко і потрібні йому витримка, самовіддача і сумління. А ще — честь і відповідальність. Мета цього варта. Та, як з'ясувалося, не для всіх. Правду сказав депутат М. Косів (Львівщина): «Справа не в регламенті, а в тому, що частина депутатів втратила інтерес до роботи...»

Пропонували депутати й жорсткі санкції. Тому абсолютно правий депутат І. Бойко (Запоріжжя), який запропонував не «мучити себе», а, добре обдумавши сам на сам, визначитися, що важливіше: своє підприємство чи доля України, доля виборців. І запропонував: «Нам потрібне поступове, так би мовити, «бархатне» складання депутатських повноважень тими, хто не може працювати «постійно». Треба скасувати поділ депутатів на «постійних» і «не постійних».»

Л. Кравчук теж швидко зорієнтувався у виступах депутатів: «Не треба звинувачувати в своїх гріхах когось іншого: головуючого, Президію. Я помітив уже: як тільки мова заходить про дисципліну, винні Голова і Президія. Не треба тут викручуватися, цей, вибачте, публічний «стриптиз» непотрібний. Нам нічого приховувати: хоча дехто й без «стриптизу» так «дороздягався», що геть усе видно. А люди бачать: «От сьогодні перерви ніхто не оголошував, а депутати роз'їхалися...»

А «ліки» для запобігання новому «стриптизові», врешті-решт, були знайдені правильні: комісіям доручити терміново розробити проекти законів про статус народного депутата, про порядок його відкликання, про постійнодіючий парламент. А отже, парламент може стати і стає на позицію здорового глузду й світового досвіду. До речі, у палких дискусіях навіть з боку прихильників С. Хмари не чути було закликів до негайного розпуску Верховної Ради. Всі, здається, зрозуміли: у такий час Україна не може собі дозволити зовсім залишитися без найвищого законодавчого органу.

І стає боляче ось за що: ну чому так пізно до цього дійшли, чому втрачено стільки часу даремно? Адже з вимогою перейти на постійну роботу до Верховної Ради депутати, зокрема від опозиції, виступали давно. Адже протягом року вже можна було помітити тенденцію: усе, що пропонувала Народна рада (наприклад, Декларацію про суверенітет, закони про громадянство, про самостійний економічний розвиток, про збройні сили, врешті-решт Акт незалежності), все ставало здобутком усього парламенту. Чому не можна відразу погамувати свої амбіції, політичні чи ідеологічні упередження і дивитися на стан речей розумно? Навіщо стільки списів ламати, один одного, а разом із собою й Україну доводити до напівінфарктів? Як же хочеться, щоб знову не залишилися всі питання риторичними. Бо час минає, а разом з ним, на жаль, і життя. А воно, як це не сумно, у всіх одне...

Збереться сесія 17 вересня і, якщо нічого не завадить, розгляне питання про засоби масової інформації.

Володимир СКАЧКО,
парламентський кореспондент «Голосу України».

Жнива-91

ТРИВОЖНА ОСІНЬ

«На Україну насувається реальна загроза голоду» — ця тривожна думка все частіше звучить у Верховній Раді і на вулиці, на мітингах і у Кабінеті міністрів. Моє покоління довідалося про страхіття голодомору на Україні з художньої літератури та розповідей старших, тому мені важко осягнути всю драматичність ситуації. Та серед нас — ті, що пережили страшні лихоліття. Вони пам'ятають. І всі ми пам'ятаємо виступ нашого Прем'єра Вітольда Фокіна по телебаченню, слухали виступ народного депутата Анатолія Чепурного на сесії Верховної Ради.

Основним і найболючішим було питання заготівлі хліба на недавньому засіданні Кабінету міністрів України. Ситуація справді драматична: хоча частина господарств й виконала держзамовлення, а окремі колгоспи та радгоспи здали державі ще й надпланові тонни зерна, та загальний результат далекий від запланованого — держзамовлення виконано десь наполовину. Для забезпечення мінімальних потреб населення в хлібові, а тваринництва — в комбікормах Україні потрібно заготовити 17 мільйонів тонн зерна. На сьогодні його закуплено менше 10 мільйонів тонн. Тож хліба на Україні вистачить лише до нового року...

Зменшено, а в окремих районах зовсім припинено натуроплату селянам. Міські жителі кинулися закуповувати крупи, борошно, вермішель. На засіданні Кабінету міністрів України пролунали перші пропозиції щодо впровадження карткової системи на хліб. Але ж хліб на Україні є! На токах і в господарських сховищах сьогодні зберігається 25—26 мільйонів тонн зерна. Та державі його не здають. Надто довго годували селян обіцянками, надто часто обдурювали, купували хліб за безцінь...

Кабінет міністрів України відкинув ідею карткової системи. Відкинуто й пропозиції щодо подальшого підвищення закупівельних цін. Залишається переконати селянство, що від нього тепер значною мірою залежатиме реальна незалежність України. Адже чи не вперше заготовляємо хліб не для «дяді», не для «загального блага світового пролетаріату» — для українського народу, для себе!

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПЕРЕЖНИВУЄМО — ВИЖИВЕМО?

Останньої надії на покриття двохсоттисячного дефіциту продажу зерна державі за рахунок кукурудзи, вважай як не було. В середньому по області списано на силосну масу дві третини площ. Решта, що вижило на спекоті, — крапля в морі.

Голова ради Старобільського агропромислового об'єднання І. Чернець, подивившись днями засідання Верховної Ради, вважає: депутати-аграрники відірвалися від практичного життя і дезинформують сесію, а заодно і весь народ необдуманими докорами. Район здав 30 тисяч тонн хліба. Здасть ще під двадцять. Якраз, щоб виконати держзамовлення. Але для цього доведеться забрати 12 тисяч тонн з комбікормового заводу. Рішення напіввольове, наполовину погоджене з головами колгоспів. Селяни — люди совісні, і не треба грати на струнці скнарості. Удару місту у відповідь на шалені ціни за техніку і послуги колгоспник не завдасть. Тільки ж боляче ковтати ще й звинувачення у безгосподарності. Чи дійсно гниє хліб на токах просто неба і в трухлявих коморах?

— По-перше, це якийсь архаїзм. В господарствах давно пристойні зерносховища. А якби я його й справді так зберігав — завтра ж мене б люди самі розрахували, без Кабінету міністрів, — обурюється голова колгоспу імені Шевченка О. Кобеляцький.

Ситуація пікантна і нервова. Все йде до того, що засіки будуть виметені. Правда, худобу поки що не ріжуть, але годувати її буде нічим. Аби тільки підтримати в тілі. Спеціалісти сьогодні підраховують, що залишиться на фураж і комбікорми. Очевидно, з розрахунку на нинішнє поголів'я — не більше половини від потреби. Вихід шукають. Найперше, здадуть протягом одного-двох місяців всю кондиційну живність. Для свиней додатково закладається комбінований силос, для великої рогатої худоби вже сьогодні пускають в роботу кормоцехи. Добре, ще зуміли завчасно запастися сіном і сінажем.

Досі Старобільський район не мав збиткових господарств. Минулого року на виробництві всіх видів сільськогосподарської продукції одержали 24,5 мільйона карбованців чистого прибутку. Тепер з новими цінами, запропонованими селу на міський ремланент, втриматися хоча б на нульовій рентабельності. Воістину, піднявшись на одне коліно, знову падай ниць.

Формує громадську думку не селянин, бо не має такої трибуни. А трапилася б нагода хоч слово вставити, колгоспники пояснили б — не саботують вони план, а хочуть тільки розставити на місця логіку старої хліборобської заповіді: спершу посівний фонд, натуроплата, фураж, а вже потім — все віддай.

І побічне спостереження. Кажуть люди, чого це повезли зерно після 24 серпня? Повезли, бо собі, а не в Сомалі чи В'єтнам. Тепер-бо точно хліб залишиться в Україні...

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганська область.

ФІНІШ НЕ РАДУЄ

Давно такого не пригадують на Вінниччині: валовий збір зерна становить всього два мільйони тонн. А розподілити його треба таким чином: державі продати 1 мільйон 150 тонн, фуражної продукції залишити 1 мільйон 400 тонн (для годування птиці і свиней), і, нарешті, на розрахунок з колгоспниками потрібно близько 200 тисяч тонн врожаю (хоч торік цей показник становив більше 300 тисяч тонн), а насінневий фонд має становити 300 тисяч тонн зерна. Ситуація надто критична.

— Чи є райони в області, які виконають за таких несприятливих погодних умов план продажу зерна державі? — запитання адресую голові обласної ради агропромислових формувань Віктору Легуну.

— Таких районів немає взагалі. Більш-менш наближаються до цього рівня Піщанський і Літинський райони. Вони на 74—75 відсотків покривають цей показник. І на резерви сподіватися нічого, зернозбирання фактично закінчено. Лише в окремих господарствах залишилися незначні площі проса і гречки...

Пригадується недавня зустріч із головою колгоспу імені Мічуріна Леонідом Шевчуком:

— Звичайно, далися взнаки, насамперед, погодні умови. Чимало врожаю загинуло прямо на стерні. Але є й інша серйозна причина: через вимушені простої техніки, брак елементарних запчастин втрачали темпи. От і вийшло, як у народному прислів'ї: «В коморах негусто, а в людей пусто».

Тепер на Вінниччині у розпалі другі жнива. Всі включилися у збирання солодких коренів. Державі планується продати 6 мільйонів 350 тисяч тонн буряків. Від спеціалістів керівників-господарників знаю, що цукристість цьогорічної продукції, через порушення температурного режиму, водянистість кореню, буде надто низькою. Що й казати, прогнози невтішні.

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Вінницька область.

ХЛІБ Є, БАЖАННЯ НЕМАЄ...

Навіть на 33 відсотки не виконали господарства області державне замовлення продажу зерна. На елеватори його надійшло всього 412 тисяч тонн при зменшеному завданні 860 тисяч. Чому так?

— Дивуватися нічого,— розповідає начальник відділу виробничого об'єднання елеваторної і зернопереробної промисловості Юрій Лепеха.— За добу колгоспи і радгоспи здають не більше півтори-двох тисяч тонн. А це означає, що під загрозою зриву заготівля зернових у держресурси.

Не буду докладно зупинятися, хто займає тут очікувальну, пасивну позицію — таких господарств багато. Приміром, із визначених держзамовленням більше шести тисяч тонн зерна радгосп «Ключовий» Каланчацького району продав його лише... 8 тонн. А в іншому радгоспі — «Калініносільському» Бориславського району керівники пішли взагалі незрозумілим шляхом: реалізують хліб споживчій кооперації, хоча спромоглися відвезти до елеватора всього 14 відсотків того, що мали відвезти.

Повна бездумність, спроба перехитрити самих себе? Над цим слід замислитися. Але тривога в іншому. Дуже псують засипаний у місцеві склади хліб шкідники. Почало надходити десятки, сотні тонн урожаю зернових, уражених довгоносиком, кузкою та ін. Доводиться рятувати хліб на елеваторі.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсонська область.

ЧИ ВИРУЧИТЬ «КОРОЛЕВА»?

Торік урожайність ранніх зернових у Чорнобаївському районі сягнула близько 60 центнерів з гектара. У нинішньому році ми з великими потугами виконали держзамовлення — продали 28 тисяч тонн зерна за врожайності 37 центнерів з гектара. Про надплановий продаж сьогодні навіть за «Жигулі» і «Ниви», як пропонує Кабінет міністрів України, не може бути й мови. По-перше, нормативи з царини фантастики — хто буде за 70—100 тонн пшениці, знімаючи, по суті, останню сорочку, купувати магнітофон чи телевізор? По-друге, лишити себе без фуражу і страхового фонду може лише самогубець.

Крім Чорнобаївського, державне замовлення виконали також Уманський, Канівський, Катеринопільський райони. У цілому область забукувала на позначці 42 відсотки до взятих зобов'язань. Валовий збір зернових порівняно з минулим роком зменшився на 27 відсотків.

Велику надію, сказали в обласному управлінні сільського господарства, покладають на круп'яні культури, зокрема на кукурудзу, під якою зайнято 17 відсотків посівних площ. Це найбільше в республіці. Нині розпочалося збирання ранньостиглої «Скандії». Не менше, ніж 100 тисяч тонн зерна кукурудзи має намір продати область і цим поправити справи з держзамовленням.

Лідія ТИТАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Черкаська область.

ДИРЕКТОР ШКОЛИ... НА КОМБАЙНІ

Кілька років тому колгосп «Перемога» Маньківського району передав Чорнокам'янській середній школі старенький «Ниву», щоб учні вчилися механізаторської професії і прилучалися до землі. Директор школи Андрій Горопадський та вчитель трудового профільного навчання Василь Черненко разом з учнями відремонтував комбайн і вже два роки підряд жнивують на колгоспних полях. Особливо стала в пригоді їх допомога нинішнього літа — незважаючи на непогоду, господарство благополучно впоралось із хлібом.

Олександр ПРОНЬКО,
журналіст.

Селянський щоденник

НЕДЕФІЦИТНИЙ СИР

50 кілограмів твердого сиру щодня почало випускати мале підприємство колгоспу імені Леніна Золотоніського району. Мало? Небагато. Але якщо врахувати, що в колгоспах і радгоспах області працює понад 30 переробних м'ясомолочних заводів і ліній, то фасована сметана, бринза, сири тверді, плавлені, топлені не здадуться дивиною на черкаських прилавках.

СУБОТНІЙ ВИПУСК

ЗІ СВІТУ — ПО ФАКТУ

● Назва місцевості «Рокі Флетс» нині на устах у кожного американця. На тамтешньому заводі по виробництву компонентів для ядерної зброї виявлено сліди діяльності зловмисників, які регулярно намагаються порушити роботу системи безпеки. Оскільки наслідки можуть бути трагічними для семи тисяч робітників заводу, його адміністрація оголосила, що виплатить дві з половиною тисячі доларів за будь-яку інформацію, яка допоможе знайти зловмисників.

● Плідно працює фондова біржа у Варшаві. Хоча, здавалося б, передумов для цього в принципі бути не може. Адже розташована вона... у колишній штаб-квартирі ПОРП. А комуністи, як відомо, ніколи не вірили в ринкові відносини, більше того, всіляко намагалися їх унеможливити.

● Кількість жінок, хворих на СНІД, майже подвоїлася у Великобританії. У першому півріччі нинішнього року їх зареєстровано 112, тоді як за той же період року минулого — 58.

● Цураєтеся традицій? Тоді — платіть штраф. Саме так вирішив один з вождів королевства Свазіленд. Здавна у цій африканській країні дівчата віком від 10 до 19 років брали участь у святі «тростинового танцю»: збирали тростину і зміцнювали нею огорожу, яка захищає будинок матері тамтешнього короля. У цей час їх і вибирали потенційні наречені. Посилання дівчат на те, що вони прийняли християнство, властями до уваги не береться.

● Не виключено, що деякі південнокорейці невдовзі битимуться... самі з собою, причому застосовуючи зброю. Так прокоментували тамтешні спостерігачі розпорядження уряду, згідно з яким корпус резервістів (чотири з половиною тисячі чоловік) після завершення основної роботи виходитиме на вулиці міст для участі у боротьбі із злочинністю. Але, оскільки серед такої величезної кількості людей, як армійський корпус, напевне, є злочинці, ситуація може набути пікантного характеру.

● У Бутані винайшли новий метод боротьби зі світовою громадською думкою (втім, деякі гострі язики твердять, що він був відомий і раніше — в СРСР). Щоб обмежити зв'язки зовнішнього світу з тутешніми дисидентами, встановлена мізерна щорічна квота на в'їзд до цієї країни: усього дві з половиною тисячі чоловік. Виняток робиться лише для туристів із сусідньої Індії — країни, де вистачає власних проблем щодо прав людини...

«У НАС СЕКСУ НЕМАЄ!»

Фейлетон

Чи знаєте ви українську ніч? Ні, ви не знаєте української ночі.

Тієї ночі, яка нині, осінньої пори, дедалі швидше опускається на Київ взагалі і міський вокзал зокрема. І я, відверто кажучи, її не знав, поки недавно не вирушив до цього центру міжміських сполучень, аби зустріти знайомого, який приїздив «далеким» поїздом. Поїзд, як водиться, відчутно запізнився, отже гаяти час довелося у вокзальному відеосалоні.

Чи знаєте ви, що саме показують у наших відеосалонах? Ні, не знаєте і навіть не здогадуєтеся. Звичайно, у головному помилитися важко: показують «порнуху». Але яку! Подібної гидоти автор цих рядків, людина, яка відвідала не одну «забугорну» країну і дечого там надивилася, не чекав від «провінційної» ініціативи київських ділків порнобізнесу. Єдине, що рятувало ситуацію, — вкрай погана якість касетної плівки, яка часом не давала змоги уявити, що саме відбувається на екрані. Тож кожний домислював ситуацію, як-то кажуть, у міру своєї розбещеності...

Вокзал є вокзал. Публіка там — специфічна, «скороминуча». У кріслах відеосалону поруч зі мною сиділи підлітки, старигани і навіть... багатодітні сім'ї. «Хором» лузали насіння, час від часу обмінювалися лінивими репліками, і, знаєте, я заспокоївся: виявляється, права була та безіменна, але легендарна учасниця одного з телемостів, яка гордо заявила американцям, що «у нас, у Союзі, сексу немає».

Втім, моє заспокоєння тривало недовго. Влаштувавши свого прибулого знайомого до готелю, я запропонував йому прогулятися. За хвилину ми зіткнулися ще з одним різновидом київської «заповзятливості». Хто сказав, що в столиці України є повії? Не вірте! Зате є справжні табуни дівчаток, молодиць і жінок, які «здають квартиру на одну ніч». І що їм міліція зробить? А медики що скажуть? «Обережно — непередбачена вагітність!». І — практично все.

І порівняв я ситуацію з чимось максимально далеким. Приміром, з Південно-Африканською Республікою. Чомусь — у той самий момент, коли чергова «фея», якій сидіти б удома та вчити уроки, попросила сигарету. Згадав не про високі моральні норми у ПАР, не про заборону займатися «незареєстрованою» проституцією, а про запроваджений там порядок, згідно з яким (до речі, оформленим законодавчо), кожна дівчина при досягненні 14-річного віку має право після різного роду «побачень» розраховувати на ефективну допомогу муніципальної клініки. Причому той факт, що «грішниці» протягом 72 годин після того, як вона «виявила слабкість», видано рятівну таблетку, залишається у таємниці від матері й батька. Інакше лікареві загрожуватимуть серйозні неприємності.

До речі, про ПАР. Там відкриваються «агентства по найму супроводжуючих осіб». Інакше кажучи, якщо скучив за дамським товариством, тобі запропонують негайне знайомство (за цінами, значно нижчими за київські — учетверо!). Щоправда, у згаданому агентстві ані спиртного, ані ключа від кімнати не подадуть: на ці «привілеї» потрібний спеціальний дозвіл поліції.

Звичайно, паралелі між Києвом і Преторією — досить непевні. Але коли там, у «заповіднику антидемократизму й расизму», неповнолітніх й на милю не підпустять до «спеціальних» відеосалонів, не продадуть «макулатурної» «порнухи» (якої у нас у кожному підземному переході — навалом), зате у перший-ліпший лавці запропонують журнали, які кваліфіковано — пером медиків і психологів — вчать сексові, подарують протизачаткову таблетку, то тут, у Києві...

Втім, про те, що робиться «тут», уже сказано вище, отже, порівнюючи ситуацію, кожна тверезомисляча людина повторить (слідом за легендарною незнайомкою): «У нас сексу немає!».

Так, у цивілізованому розумінні, справді немає. Але як дозволите назвати те, що є?

Експрес-новини

Представник Всесвітнього банку лорд Гренфелл, виступаючи на прес-конференції в Лондоні, повідомив, що у 20-х числах вересня до Радянського Союзу прибуде делегація банку, щоб визначити, з ким конкретно він матиме справи в країні.

* * *

Виступаючи у Вашингтонському інституті зовнішньої політики, відомий американський конгресмен Еспін знову порушив питання про необхідність гуманітарної допомоги Радянському Союзові взимку.

* * *

Міністерство оборони Угорщини розповсюдило заяву, в якій сказано, що обвинувачення Угорщини в перекиданні її збройних сил до Хорватії та порушенні югославського повітряного простору є фальсифікацією.

* * *

Голова Ради міністрів Італії Андреотті прийняв заступника голови Комітету по управлінню народним господарством СРСР Вольського. Під час зустрічі було конкретно обговорено питання щодо подальшого співробітництва і проблеми, пов'язані з входженням СРСР у систему світових економічних зв'язків.

Інформ-шоу

СТРІЛЯЙ, СИНКУ

Про ситуацію в Югославії багато говорити не варто: вона відома усім. Але цілісна картина завжди складається із штрихів. Одним з них є настрої хорватського населення «прикордонних» із Сербією районів. Виявляється, кожна чергова заява «згори» щодо припинення вогню тут сприймається однозначно: не вірте, люди, бо паузу в бойових діях використають терористи, аби захопити продовольство, зброю та корми для худоби! (Ясно, хто саме мається на увазі під «терористами».) Отже, озброєні всі і кожний ладен застосувати все, що стріляє. Діти — не виняток. Вони теж просуваються хорватськими вулицями з пістолетами в руках. Приміром, як оцей хлопчик, зображений на знімку. Нічого особливого: «підростаюче покоління» поспішає до дитячого садка...

ЦУЦИК, ЯКОГО ПРИДБАВ СОБІ ДЖЕК

Чого-чого, а традицій у Великобританії вистачає. Зокрема, і щодо глибоко шанованого там права на свободу особи. Раніше будь-який житель «туманного Альбіону» мав повне право тримати собаку тієї породи, яка йому найбільше подобається. Тому британці сприйняли нову постанову властей (вона почне діяти з листопада) щодо правил утримання собак як замах не тільки на власну свободу, а й на свободу своїх улюбленців. Хоча згадана постанова всього-на-всього вимагає від власників «войовничих» собак, зокрема пітбультер'єрів, реєструвати їх у муніципальних органах, одержати дозвіл у поліції і тримати на шворці у громадських місцях.

Ледь вщух скандал, пов'язаний з цією постановою, як масла у вогонь підлив популярний журнал «Харпер енд Куїн», який дозволив собі нечуване: протиставити королеву британському народові. Виявляється, тоді як її Величність полюбляє невеличких собачок породи «коргі», у вищому світі, навпаки, «вдарилися» у своєрідний снобізм. Нині у «кращих домах Лондона» собаку, що найбільше відповідає високому статусові господаря, є звичайний дворовий песик. Плюралізм, що й казати!

«ВОНИ З МЕНЕ КРОВ П'ЮТЬ»

Звичайно, цей клятий капіталістичний світ здивувати важко. Але інколи — вдається. Приміром, одному винахідливому бізнесменові з Уельсу. Він закупив у далекій Латинській Америці партію гігантських п'явок (розміром у чоловічу ступню) і, випустивши їх до басейну, влаштував шоу, яке людям із слабкою нервовою системою відвідувати не рекомендується. Адже «сіль» атракціону полягає в тому, що екскурсовод занурює руку або ногу в басейн з прозорою водою і туристи, жахаючись, спостерігають, як п'явки висмоктують його кров, виростаючи просто на очах. До речі, «випробувати себе» може не тільки екскурсовод, а й будь-хто бажаючий.

Фото та малюнки з журналу «Економіст» (Великобританія).

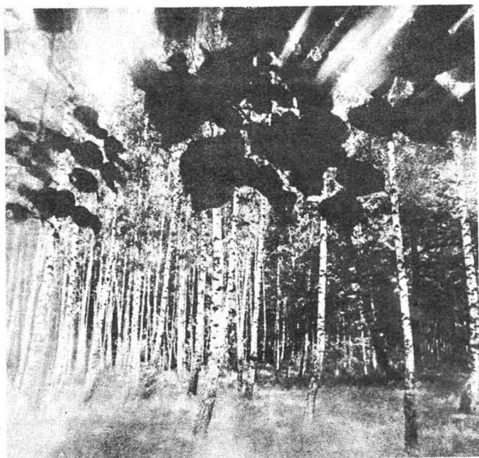
З ДОСВІДУ ІНШИХ ПАРЛАМЕНТІВ

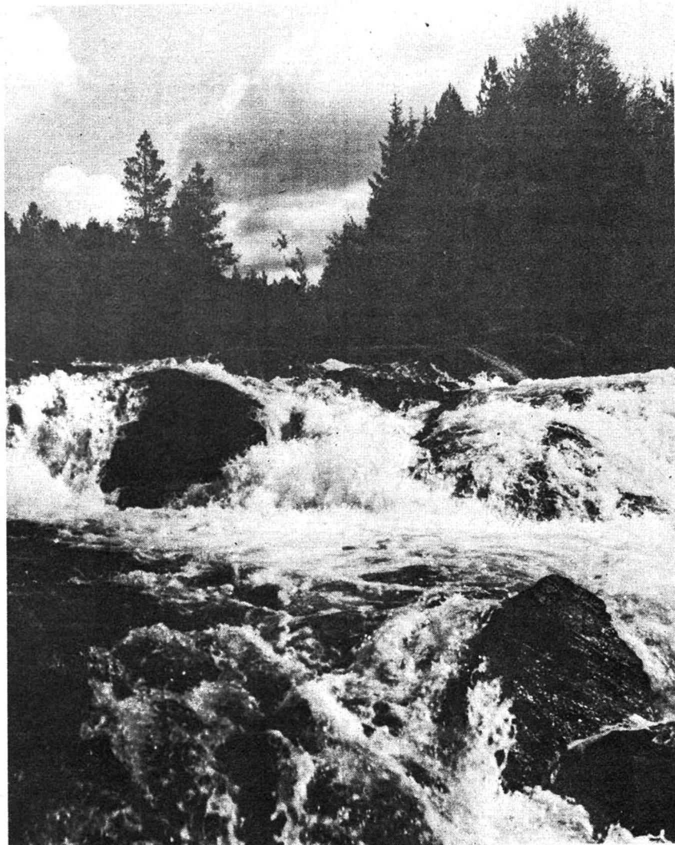

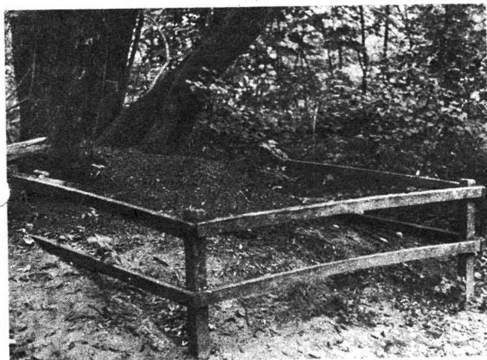
«З мотивів голосування...». Сценка під склепінням законодавчих зборів Тайваню.

Фото з журналу «Тайм» (США).

Сторінку підготував Володимир САВЦОВ.

У НЕДІЛЮ – ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ ЛІСУ

Падає, падає, падає листя.
Осінь туманом холодним толоче траву.
Ластівки в теплі краї подалися.
Я ж іще літніми мріями досі живу.

Хочеться, хочеться, хочеться літа.
Хочеться в травах високих між квітів іти.
О, моя юність, коханням зігріта,
Ти зачекай, не спіши у незнані світи.

Кружиться, кружиться, кружиться листя.
Вихор багряний танцює у тихім гаю.
Літечко миле, хоч трохи вернися.
Я ж так люблю чарівничість веселу твою.

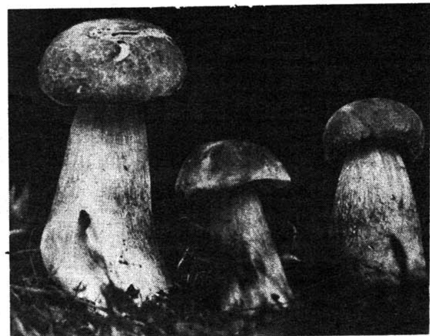
Це свято миле для всіх, бо рідна природа усім нам дорога. Отож святкового настрою вам, шановні читачі!

Володимир ОЛЕФІРЕНКО.

Фото Михайла САЧКА, Вячеслава ПУШКАРЬОВА, Андрія КОТЛЯРЧУКА, Володимира ОЧЕРЕТНОГО.

Те, що рівень смертності на Україні перевищує європейські та світові стандарти, є сьогодні загальновідомим фактом. Осмислюючи його, фахівці, як правило, привертають увагу громадськості до найслабших груп населення — малюків та стареньких. От, мовляв, якби зменшити втрати перших та подовжити життя другим, то можна було б наблизитися до Європи. Автор матеріалу, який пропонуємо вашій увазі, стверджує: основний «внесок» у смертність вносять вікові групи, що утворюють трудовий потенціал республіки. Стоїть питання вже не про те, хто житиме на Україні, а про те, хто працюватиме.

Крик душі

А СІЯЧ НА ЛІКАРНЯНОМУ

ПРИВЧЕНА за часи застою до сприйняття «окремих фактів», наша громадськість, здається, очманіла, коли зі сторінок преси на неї обрушилася статистична злива. Приголомшені цифрами, які відображали страшну нашу дійсність, люди деякий час навіть не ставили запитань. Та ось шок минув, і вони зажадали коментарів. Погляди звернулися до фахівців.

Одна з цифр, яка схвилювала громадян, стосується природного приросту населення: за даними 1989 та 1990 років, Україна має найнижчий показник в СРСР і один з найнижчих у Європі. Що ж, хвилюватися є від чого. Кількість народжених дітей вже не відновлює чисельності їхніх батьків, а багато де й загрожує стати меншою за кількість померлих. У Вінницькій, Кіровоградській, Полтавській, Сумській, Харківській, Черкаській та Чернігівській областях до цієї ситуації вже звикли. Головні причини її — надзвичайно низька народжуваність та міграція, яка прискорює старіння населення в регіонах масового відтоку й відповідно уповільнює цей процес в місцях концентрації населення, зокрема в містах-мільйонерах і передусім у Києві. Але загальна чисельність населення зменшується і в багатьох інших країнах сучасної Європи (наприклад, у ФРН приріст населення дорівнює 0) і, як на мій погляд, це не створює головної проблеми. Якщо дитина не народилася, то як статистичний факт це оцінюється негативно тільки на рівні етносу або держави, але безпосередньо кожної родини може не стосуватися. Та коли людина прийшла в цей світ, то вона повинна жити, а не животіти. А от саме з показниками стану здоров'я та тривалості життя населення України справи зовсім кепські.

За даними Міністерства охорони здоров'я СРСР за 1989 рік, саме в нас — найнижча по країні питома вага здорових людей і відповідно найвища — тих, хто має різні захворювання. Якщо в Естонії хронічними захворюваннями страждають 13 відсотків дорослих і 8 відсотків дітей, в Білорусії — 15 і 6, то на Україні — 35 і 12. Щодо смертності, то її рівень у республіці набагато перевищує європейські та світові стандарти. Так, за даними того ж 1989 року, середня тривалість прийдешнього життя (саме цей показник найбільш точно і водночас комплексно відображає смертність) дорівнювала 66 рокам серед чоловіків і 75 серед жінок, що приблизно на 5—6 років нижче, ніж у передових країнах світу.

Прийнято вважати, що низька порівняно з економічно розвинутими країнами тривалість життя населення республіки зумовлена, головним чином, високою смертністю дітей до одного року. Не можу погодитися з цією тезою. Дійсно, рівень дитячої смертності в Україні майже на 30 відсотків перевищує відповідні показники Латвії та Литви і більше ніж удвічі — аналоги Японії, країн Північної та Західної Європи. (Це при тому, що чинна в нашій країні методика статистичного обліку приблизно на 20 відсотків зменшує коефіцієнт смертності немовлят порівняно з прийнятою Всесвітньою Організацією Охорони Здоров'я і що певні «виправлення» в статистику вносять регіональні установи через реєстрацію дітей, померлих у перші дні життя, як мертвонароджених, а померлих наприкінці першого року життя як таких, що досягли одного року). Але цілком відповідально стверджую, що навіть якби з кожної тисячі новонароджених до одного року не доживало не 13, а як у Швейцарії — 6, це додало б до середньої тривалості життя в республіці близько одного року, тоді як різниця становить шість років.

Не знизить наш показник і подовження життя стареньким — тут ми не відрізняємось від інших країн Європи.

От і підійшли до болючого — смертності серед населення працездатного віку. Саме вона наносить нам непоправних втрат. Наприклад, у Японії з кожної тисячі 15-річних до 65 не доживають 178 чоловіків, у Франції — 257, в Україні — 341. Причому існує разюча різниця між середньою тривалістю прийдешнього життя чоловіків і жінок, яку дає перевищення смертності чоловіків (до 10 років!) у віці від 20 до 50 років. Від чого ж помирають?

Головною причиною втрат населення республіки, як і в більшості країн світу, є хвороби серцево - судинної системи. Але роль їх в Україні, особливо в структурі жіночої смертності таких областей, як Донецька, Кіровоградська, Сумська, Вінницька, Черкаська, де вони зумовлюють понад 75 відсотків людських втрат, незрівняна з жодним закордонним аналогом, за винятком, можливо, лише Румунії. У розвинутих же країнах світу цей показник не піднімається вище за 37 відсотків. Населення України не просто вмирає через серцево-судинні хвороби частіше, ніж за кордоном, а й раніше, й найбільші втрати порівняно з закордонними аналогами припадає на вік від 45 до 65 років.

Збільшується смертність від новоутворень. В сучасних умовах це процес напевне закономірний, в усякому разі практично на всій земній кулі спостерігається підвищення ймовірності померти саме від раку, головним чином, від раку органів дихання. Україна в цьому плані виглядає так: для тих, хто доживає до 65 років, небезпека захворіти на рак значно менша, ніж в інших країнах, а ось у віковій групі 45—65 років рак завдає нашому населенню вдвічі більших втрат. Щодо територіальної внутрішньореспубліканської варіації, то засмучуюче перебільшення середніх рівнів спостерігається в Києві, індустріальних областях Донбасу та Придніпров'я, в усьому Південному економічному районі.

Третьою за значенням причиною смертності населення республіки (а в Закарпатській, Івано-Франківській, Тернопільській та Чернівецькій областях — другою, що випереджає смертність від новоутворень) є хвороби органів дихання. Якщо у розвинутих країнах світу від них помирають майже виключно люди похилого віку (наприклад, у Швеції 91,4 відсотка чоловічих і 93,2 відсотка жіночих смертей, спричинених згадуваними захворюваннями, припадає на вік, старший від 65 років), то у нас страждають діти, юнаки та люди молодшого працездатного віку.

Вагомі втрати несе працездатне населення і від нещасних випадків, отруєнь та травм — абсолютна кількість за п'ятирічку сягає майже чверті мільйона чоловік.

Аналізуючи ситуацію, яка склалася, спеціалісти частогусто намагаються перекласти відповідальність на медицину. Так, вона у нас квола. Але ж не її справа займатися профілактикою здоров'я. «Готує» пацієнтів суспільство. Тож замислимося над гіпотезою великого Павлова, який стверджував, що великої шкоди організмові завдають так звані «сшибки», за яких природні, інстинктивні потяги людини протидіють наказам, що їх дає воля. І чим частіше свідомість вступає в суперечку з підсвідомістю, чим глибші ці протиріччя, тим вагоміші негативні наслідки. Наше життя — суцільна «сшибка». Звідси стреси, звідси пригнічення. Стреси виливаються, як правило, в серцево-судинні хвороби, пригнічення — в онкологічні. І той, і інший стан люди намагаються зняти алкоголем, ось вам і пияцтво. А травми — чи не є вони наслідком нервового збудження?

Середня тривалість прийдешнього життя населення — це один з найточніших критеріїв якості життя в регіоні. Виходячи з цього, докорінно змінити не тільки тенденції захворюваності і смертності, а й самі абсолютні рівні, їх співвідношення зі світовими стандартами можна буде лише тоді, коли соціальний та економічний розвиток України зрівняється з цими стандартами.

Досягнення показників, що вважаються благополучними (а це приблизно 72 роки для чоловіків і 77 для жінок), потребує не тільки значних змін у системі охорони здоров'я, а й різкого підвищення життєвого рівня населення, розв'язання продовольчої та житлової проблем, поліпшення екологічного становища, кардинальних змін умов праці в більшості галузей промисловості, в будівництві, сільському господарстві, трансформування так званого «вітального» способу життя [illegible] самозбережувальної поведінки людей, пов'язаної з турботою про своє здоров'я та здоров'я дітей. Неважко уявити, в що обійдеться за сучасного рівня смертності кожний рік зростання тривалості життя. Але, по-перше, не все впирається в гр[illegible]. Підтвердження тому — результати боротьби з пияцтвом. Так, ми недобрим словом згадуємо Указ 1985 року. Але ж були в нього й позитивні наслідки: швидко знизився рівень смертності, і це позначилося на зростанні середньої тривалості життя. По-друге, якою б важкою не здавалася дорога, треба вирушати у путь. Тому що маємо поле — оголошену незалежною нашу Україну, маємо насіння — ідеї щодо побудови нового життя, та хто ж зоре поле, хто засіє його і збере врожай, якщо сіяч — на лікарняному?

Я не збираюсь сіяти паніки. Але хотілося б, щоб наш уряд тверезо оцінив ситуацію. Наскільки я розумію, поки що цього не сталося, проблеми охорони здоров'я розглядаються на концептуальному рівні, а до розробки систем конкретних економічних заходів справа не дійшла. Як на мою думку, її підштовхнуло б упровадження широко відомої в світі системи «плати за завдану шкоду». Повернеться цей ключик — і закрутяться взаємопов'язані коліщатка бюрократичної машини. Тільки хто наважиться повернути? І коли?

А поки в рядових колах розмірковують, запитання про те, кому жити на нашій незалежній Україні, змінилося на інше — кому працювати.

Елла ЛІБАНОВА,
кандидат економічних наук, докторант ради по вивченню продуктивних сил АН України.

Чи правду кажуть, що...

МЕДИЦИНА ХОЧЕ У ПАЛАЦ?

Вранці — дзвінок: чи правда, що приміщення райкомів партії віддають під медичні заклади? З тим і поспішила до Міністерства охорони здоров'я. В першій приймальні щось змінилося. Придивляюся — так і є: підлога, яку прикрашав старенький килимок, тепер вся вистелена новенькими. Невже «звідти»? Жену неприємну асоціацію, а вона напрошується: колись по клубах розподіляли стільці з панських палаців, а тепер по міністерствах — килими з партійних. Залишається сподіватись, що після чергового розподілу дещо й народові перепаде. Проте спитати немає у кого — міністр у Верховній Раді. Зате на місці перший заступник. Я — до Вячеслава Григоровича Передерія:

— Чи правда?..

— Як вам сказати, — завагався Вячеслав Григорович. — Ми просимо, та хто знає, що з того вийде. В приміщеннях є потреба і у навчальних закладів, і у лікувальних. Розширюватиметься медичний інститут, бо доведеться готувати спеціалістів, яких раніше готувала Москва. А подивіться в яких умовах перебувають деякі наші лікарні. Стоять з простягнутою рукою і фахівці, які бажають працювати за новими методиками — їх немає де розмістити. Тож складено список приміщень, які хотіли б використати для потреб медицини, а точніше — людей, які сподіваються на її допомогу. В тому списку приміщення не тільки райкомів партії, а й колишньої Вищої партійної школи, туберкульозного санаторію тощо. Якраз сьогодні міністр обговорює це питання у Верховній Раді. Так що ми — просимо, а вирішуватиме Верховна Рада, а на місцях — облвиконкоми, які стали спадкоємцями нерухомого партійного майна.

Ну що ж, почекаємо. Нелегко доведеться депутатам: адже в черзі за приміщеннями стоять не тільки медики. Та хочеться сподіватись, що рішення приймуть на користь тих, хто потребує найбільшої уваги.

Марина ДЯТЛОВА.

НЕЗАЛЕЖНА СУДОВА ВЛАДА — МІФ І РЕАЛЬНІСТЬ

Продовжуючи розмову про шляхи побудови суверенної правової держави, подаємо роздуми голови районного суду з Тернопільщини Сергія Штогуна. Його відвертий, принциповий і значною мірою оригінальний підхід до однієї з найгостріших нинішніх проблем — поділу влади — віддзеркалює погляди багатьох його колег-практиків, яким, на жаль, не завжди стає часу, а то й рішучості висловитися з цього приводу публічно.

Погляд практика

Як ВІДОМО, однією з умов побудови істинно демократичної держави є наявність незалежних у своїй діяльності одна від одної законодавчої, виконавчої і судової влади. Порушення балансу між ними, як правило, дуже важко позначається на нашому житті. Яскравий приклад — період сталінських репресій, коли судова влада була підмінена виконавчими органами, так званими «трійками», «особливими нарадами». Нещодавно відійшов і той період, коли народні суди були кишеньковими для партійних функціонерів, коли процвітало «телефонне» право.

Сьогодні, особливо після третьої сесії Верховної Ради УРСР, де обговорювалися концепції нової Конституції республіки, зокрема розділ «Судова влада», складається враження, що Ради народних депутатів в особі законодавчих і виконавчих органів намагаються применшити роль і значення судової влади і певною мірою поставити її в нову залежність. Хоча нашій судовій владі до незалежної ще досить далеко.

Кроком назад можна назвати підтримання думки про вибори народних суддів населенням, яке вони обслуговують. На перший погляд складається враження, що вибори — найдемократичніший спосіб обрання суддів, що це результат народного волевиявлення. Однак необхідно чітко розрізняти волю окремої групи населення і волю закону, як волевиявлення всього народу. І закономірне запитання: чию волю повинен виконувати суддя — закону чи підкорятися думці населення того чи іншого району або міста.

Щоб не бути голослівним, наведу приклад із своєї скромної практики: в народному суді розглядається справа про вбивство сином свого батька. Зрозуміло, громадська думка складається не на користь підсудного і всім сорока тисячам людей району не доведеш, що синові батько своєю нелюдською поведінкою постійно створював нестерпне життя. Так, наприклад, зв'язав матір підсудного, облив її соляркою і показав на годиннику час, коли її підпалить.

І якщо керуватися громадською думкою, а не законом, то необхідно було б карати підсудного суворіше, позаяк основна маса жителів району висловлювалася за це.

Чи треба доводити, що обираючи суддів ми створюємо аналогію горезвісному законові про вибори керівників, який ми так вчасно відмінили, бо часто обирали керівником того, хто завжди задовольняв інтереси більшості, нехтуючи інтересами підприємства.

По-друге, необхідно проаналізувати й те, хто справляє вплив на виборців. Сьогодні це особливо добре видно на районах Тернопільської області — у галицьких районах, як правило, домінують партії «Демократичного блоку», у волинських районах — інші сили. За цим же принципом сформовані і Ради народних депутатів.

Відомо, що в народних судах розглядаються так звані «політичні» правопорушення і злочини: проведення несанкціонованих мітингів і тому подібне. Бере великий сумнів, чи буде обраний суддею той, хто притягне до відповідальності за це представників домінуючої партії. Таким чином департизацію народних суддів ми перетворимо на фікцію, і вони надалі певною мірою будуть змушені виконувати волю партійних керівників, тільки в кожному районі інших.

Можна навести ще ряд аргументів, які підтверджували б помилковість вказаної концепції. Зокрема про це говорить і те, що рідко в якій країні суддів обирають, їх, як правило, призначають.

Щоб створити незалежну судову владу, необхідно створити, в першу чергу, незалежну судову систему. На мою думку, Голова Верховного Суду України повинен обиратися населенням усієї республіки на рівні президента, а всі нижчі за рангом судді — ним призначатися. Не буде принципової розбіжності і в тому варіанті, коли Голова Верховного Суду обиратиметься Верховною Радою УРСР.

Не сумніваюсь: якщо ми справді хочемо побудувати демократичну країну, час змусить нас піти своїм шляхом, але ж скільких помилок ми припустимося за цей час! Прикро, що тільки те й робимо, що виправляємо помилки і не хочемо глибоко замислитися та розважливо вирішити це, як кажуть, з першого заходу.

З судовою владою тісно пов'язана діяльність прокуратури, про місце і значення якої сьогодні також ведуться розмови на всіх рівнях. Куди її тільки не відносять, намагаються приклеїти до кожного виду влади.

І все ж, що таке прокуратура? На мою думку, вона наділена саме функціями судової влади. Згадаймо: порушенням кримінальної справи, санкцією на арешт, закриттям справи прокурор деякою мірою підміняє суд, тим самим вирішуючи питання про вину і міру покарання.

У сьогоднішній структурі і функціях органів прокуратури закладено контроль слідства прокурором і водночас відповідальність прокурора за результати слідства й розгляд даної справи в суді. Особливо це стосується кримінальних справ, що їх розслідують слідчі прокуратури. За вказаних обставин неможливий об'єктивний контроль, позаяк неможливий прокурорський нагляд над судом, коли одночасно прокурор виступає представником обвинувачення в суді.

Майже шість років ми говоримо про судову реформу, прийняті Закон СРСР «Про статус суддів», Закон СРСР «Про відповідальність за неповагу до суду», однак папір усе витримує, а стан справ практично не змінився.

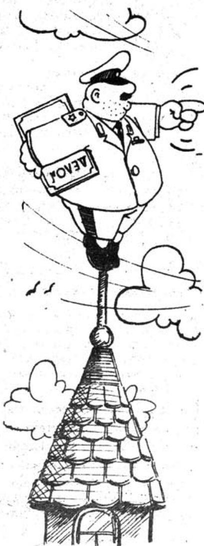
Про яку повагу можна говорити, коли людина, яка вперше приходить у народний суд, як правило, бачить пристосоване приміщення, відсутність нормальних меблів. (Щоб не склалося враження, що автор хоче поліпшити собі умови праці, зауважу, що в нашому народному суді умови праці хороші). Все це — на фоні обкладених мармуром з мідними ручками дверей виконкомів усіх рівнів, колишніх партійних приміщень. Що говорити про приміщення райнарсудів, коли Міністерство юстиції республіки розташоване у напівпідвальному приміщенні.

Гадаю, настав час порушувати питання про безпеку суддів і членів їх сімей. Мені, наприклад, не зрозуміло, від кого охороняє радянських працівників наряд міліції в облвиконкомі, бо не пам'ятаю випадків нападу на голів Рад, а напади на суди останнім часом почастішали. Суд — це місце, де, як правило, кожного дня виникають обставини, що потребують втручання працівників міліції.

Демократичну, правову державу не можливо побудувати без суворого виконання і дотримання законів, і запорука цього — незалежна, рівноправна і міцна судова влада. А її ще треба створити.

Сергій ШТОГУН,
голова народного суду Шумського району Тернопільської області.

ХТО БОЇТЬСЯ ТІЛЬКИ ПРОТЯГІВ?

Виявляється, що Володимир Володін — начальник Київського обласного управління внутрішніх справ. Він, привітно усміхаючись, категорично заявив:

— Цю справу ми вже давно вирішили! Повертатися до неї не будемо!

— Але ж стривайте! Люди — ваші колишні робітники, а мої теперішні виборці — без квартир залишилися?

— А нам що до того? Ми з їхньою організацією розрахувалися повністю!

— Але ж ви їм обіцяли...

І я послався на лист, який Володимир Ілліч підписував ще тоді, коли був заступником начальника УВС і головою соціально-побутової комісії. В тому листі, адресованому на ім'я голови профкому пересувної механізованої колони цього ж УВС В. Розки, сказано було буквально таке: **«Ваш лист, адресований З'їзду народних депутатів СРСР, про виділення 10 відсотків квартир від обсягу збудованого будинку УВС в м. Василькові, повторно розглянуто 3.08.89 року на розширеному засіданні соціально-побутової комісії управління. Раніше прийняте рішення про виділення ПМК однієї квартири в м. Василькові і 4 квартир в м. Ірпені по закінченні будівництва житлового будинку залишається в силі».**

Довелося мені діставати з папки і копію висновку, зробленого прокурором міста Ірпеня П. Замковим у відповідь на запит народного депутата України О. Андріяки. Висновок закінчується такими словами: **«...УВС не мало ніякого права позбавляти робітників ПМК УВС п'яти квартир в м. Василькові».**

Словом, на руках у мене були копії всіх документів, які засвідчували грубе порушення законних прав громадян на одержання житла. І здійснили те порушення не люди, погано обізнані з законодавством, а службові особи, чий прямий обов'язок саме в тому і полягає, щоб стояти на сторожі закону. Та ніякі документи не могли зворушити Володимира Ілліча. Він непохитно стояв на своєму:

— Ми з ними розрахувалися!

Так, Володимире Ілліч, хочеться сказати, розрахувалися, але як? Уявімо собі ситуацію. Дослужилися ви до чергового підвищення по службі. Викликають вас кудись слід та й кажуть: «По службі вирішено підвищити не вас, а вашого колегу, хоч він і не має на те ніяких прав. Але вам нічого хвилюватися. Все одно ж ми з вашою установою розрахувалися...».

Не думаю, щоб такий «розрахунок» сподобався вам, Володимире Іллічу!

Але ж саме в такий спосіб «розрахувалося» ваше управління з сім'ями працівників пересувної механізованої колони М. Марілової, Л. Власової та М. Штукевича, які чимало пропрацювали на підприємстві, першими перебували в черзі на одержання житла.

Ясна річ, обдурені люди почали скаржитися в різні інстанції. А було це влітку 1989 року. Тоді багато хто вірив у справжню демократизацію в побудові правової держави. І куди лише не зверталися скривджені будівельники, всюди діставали підтримку. На жаль, тільки словесну або письмову. Навіть сам Володін в ту пору визнав незаконність своїх дій на спеціальному засіданні житлової комісії УВС в присутності 20 працівників ПМК, ряду службових осіб з ПМК та УВС. В результаті і народився вже цитований лист.

Та незабаром з'ясувалося, що Володін і не збирався виконувати своїх обіцянок. А щоб на нього не подали в суд, взяв та й допоміг ліквідувати ПМК її начальнику, який, видно, з півслова звик розуміти бажання вищого начальства. Таким чином колишніх будівельників залишено не лише без житла, а й без роботи. Через деякий час відмовили і прописати їх у гуртожитку УВС, що в місті Вишневому. Мовляв, ви тепер не наші, тож забирайтеся на всі чотири сторони.

Коли ж обурені громадяни знову нагадують Володіну про свої людські права, він тільки посміхається зневажливо, мовляв, ви ще й досі скаржитеся? Ну, що ж, можете скаржитися! Особисто я боюся тільки протягів!

Василь ЗАЄЦЬ,
депутат Києво-Святошинської районної Ради народних депутатів.
Київська область.

Всі факти, наведені в цій публікації, взято з брошури кандидата історичних наук, письменника Олександра Горбовського «Пророки! Прозорливиці», яка вийшла у видавництві «Знання» у нинішньому році. Нам здалося, що читачів зацікавить стислий переклад згаданої брошури.

В ОДНОМУ із тихих провулків у самому центрі Москви знаходиться непривабливий міський особняк. Біля входу немає ніякої вивіски, ніякої позначки.

Одного вечора на другому поверсі цього будинку у кабінеті полковника У. зібралось кілька людей. Крім самого полковника і двох його колег, тут було троє цивільних: високий чоловік середніх років і дві жінки. Полковник простягнув прибулим кілька фотознімків. Одна з жінок взяла знімок і почала розглядати, інша, навіть не дивлячись, поклала його перед собою зображенням вниз. Чоловік не брав фото, зробивши заперечний жест рукою.

— Як бачите,— продовжував полковник, — перед вами фотокліше для друкування грошей, до того ж досить великих купюр. Я не можу сказати більше того, що повідомив.

— Бачу берег,— сказав чоловік.

— Зима,— додала одна із жінок.

Чоловік кивнув. Потім заговорили, уточнюючи одна одну, дві жінки. Потім знову чоловік. Поступово обростаючи все новими й новими деталями, вимальовувалась картина.

— Зимовий вечір. Ні, скоріше ніч. Але ще не пізно... Так, ще не ніч, але темно, темніє рано. Вже зійшов місяць... Не бачу місяця... Я начебто бачу, але не ясно. Бачу скоріше світло на снігу. Мабуть, місячне... Так, саме на снігу... Берег безлюдний. Будинок на косогорі, вище берега... Нічого поруч немає, тільки будинок. Будинок бачу чітко. Дерев'яний, селянський, чотири вікна. Світла у вікнах немає... Так, світла немає. Паркан. Скоріше штахетник, мабуть, новий. Або пофарбований недавно. Кольору не бачу, темно. Але пофарбований недавно...

Це було, як в уповільненому фільмі. Потім вони бачили, як з будинку вийшли двоє, чоловік і жінка. Тоді ж став уточнювати час: між одинадцятою і дванадцятою вечора. Чоловік і жінка несли сумку, велику валізу. З усього видно, щось важке. Дійшли до берега, пішли вздовж нього, перейшли на лід. Лід не міцний. Тріскається під ногами. В одному місці крига розбита, вода. Кидають туди те, що було у валізі. Сплеск. Темна вода. Неглибоко. Повертаються назад.

Як з'ясувалося пізніше, все сталося саме так. Коли асигнацій було виготовлено «на три життя», вони не піддались спокусі багатьох фальшивомонетників продовжувати це, доки їх не спіймають на гарячому. Чи можливо було сховати кінці надійніше, ніж викинути не потрібні більше кліше з глухого берега у воду? Ця справа, можливо, ніколи і не випливла б, коли б вони не полінувалися пройти ще декілька метрів далі від берега. Там же, де покинули вміст валізи, влітку річка обміліла, проступило дно, і діти знайшли кліше. Вони принесли їх додому для своїх дитячих потреб, але з часом важкі свинцеві пластини опинилися в сейфі слідчих кримінального розшуку. Де й кого розшукувати? І ось тоді, коли марно були випробувані всі можливості, й запросили цих трьох у той неприметний особняк, де вже доводилось їм бувати.

Як і раніше, ніхто, крім кількох людей, що вже працювали з ними, не знав, хто ці люди, чому запрошені в кабінет полковника. Не було сказано, звідки, яким шляхом одержано інформацію з подробицями, яка й дозволила вийти на зловмисників.

Ті, що майже рік тому викинули кліше під лід в темну річкову воду, самі, як з'ясувалося, проживали за сотні кілометрів від місця злочину. Троє, що зібрались в кабінеті полковника, назвали спочатку регіон — Сибір, а потім місто — Іркутськ.

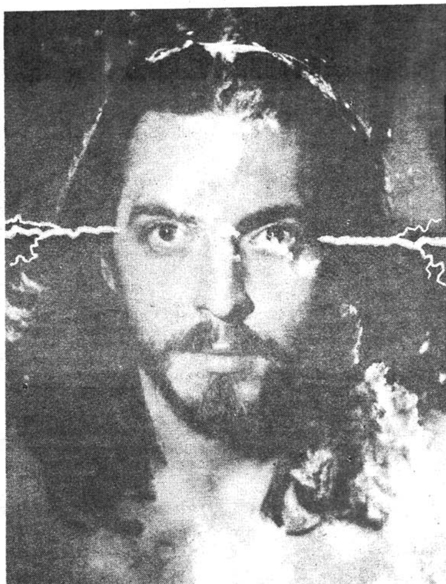
— Пішла картинка, пішла, пішла. Бачу будинок, старий, з колонами. Поруч фабрика, якась фабрика... Паркан. Вхід на фабрику. Ворота. Будинок з чавунним балконом.

«Картинка пішла» в одної з жінок. Коли вона замовкла, почала говорити друга.

— Бачу будинок, сірий чи брудно-жовтий, старий, ремонту давно не було. Сходи. Один поручень відірвали, лівий. Другий поверх.

Місце, де жили злочинці, навіть зовнішність їх були настільки точними, що оперативники без зусиль з'ясували, де розміщений той будинок. Залишалось тільки піднятись на другий поверх і подзвонити в потрібні двері. Ця справа далеко не єдина з числа розкритих виключно з допомогою тих, хто, як з'ясувалося, наділений рідкісним і непояснимим даром прямого знання, або інсайту.

Другий випадок. До Людмили К., що наділена даром такого прямого знання, звернулася слідча з Смоленська.

Пропали дві жінки — бухгалтер і касирка. Пропали після того, як одержали в банку значну суму готівкою, що призначалась для видачі заробітної плати. Чи стали вони здобиччю злочинців, чи самі втекли — по жодній з цих версій у слідства не було ніяких даних.

— Я попросила показати мені їх фото, — розповідає Людмила К. — Ну й що ж? З першого погляду видно, що та й друга неживі. Навіть сумніву немає. Треба було знайти, де вони поховані. Я подивилась на карту Смоленська. Там їх не було. Тоді мені принесли докладну карту околиць міста. Тут я «побачила» їх. Позначила місце на березі річки. Сказала, що закопані вони неглибоко, приблизно на півметра. Пошукова група виїхала на вказане місце і відразу ж знайшла їх. Зариті вони були дійсно неглибоко, як я і говорила. Хто це зробив? Я «бачила» цю людину й описала її. Дуже досвідчений в справах закону і права, має владу, їздить на автомобілі. Цей чоловік був близьким до одної, з убитих. З нею і змовився вчинити злочин. Але замість того, щоб убити одну, він убив обох. Так він задумав зробити з самого початку, це не було імпульсивним вчинком. Потім мені подзвонили з Смоленська. Вбивця був заарештований. Те, що показав він, підтвердило мої слова. Цією людиною, як з'ясувалося, був прокурор міста.

* * *

ПРЯМЕ знання, інсайт, має в нашій країні два витоки: християнську традицію і дохристиянську язичну практику, шаманство. Шаманська і християнська практика мають настільки багато спільного, що час від часу наводять на думку про деякі й загальні витоки.

Один з проявів прямого знання — дистанційне сприймання. І сьогодні в шаманів слова «він бачить на тридцять верст» означають, що той, кого вони стосуються, володіє шаманським даром. Характерна і ритуальна фраза, яку промовляє ескімос, який бажає стати учнем шамана: «Я прийшов до тебе тому, що хочу бачити».

Якщо говорити про християнські традиції, то літописи і монастирські записи зберегли чимало свідчень цього дару. Якось, повідомляє такого роду запис, преподобний Сергій Радонєжський (1321—1391) сидів за трапезою з братією. Зненацька він піднявся з-за столу, поклонився вбік і проголосив:

— Радуйся і ти, пасторе Христового стада, і благословіння Господнє хай буде з тобою.

Ті, хто сидів з ним, здивовано запитали:

— З ким ти говориш, отче?

— Нині навпроти нашого монастиря на віддалі восьми верств зупинився єпископ Пермський Стефан, що їде до Москви,— відповів о. Сергій. — Він поклонився Святій Трійці і сказав: «Мир тобі, духовний брате». От я й відповів йому.

Кілька монахів, піднявшись з-за столу, поспішили до того місця і дійсно наздогнали Святителя Стефана, котрий вже продовжував шлях. Він підтвердив сказане слово в слово. Подібних свідчень, що дійшли до нас, було б, без сумніву, значно більше, якби носії цього дару не намагались його приховувати. У всякому разі, так чинили духопровидці, що перебували в руслі основних світових релігій.

Дивно, зухвало повів себе Василь Блаженний на бенкеті в царя Івана Грозного, тричі виплеснувши піднесену йому від царя чашу. А на оклик розгніваного царя відповів взагалі, здавалося б, нісенітницю:

— Я гашу пожежу в Новгороді.

Про те, що промови юродивого мали пророчий зміст, було відомо. Негайно до Новгорода послали гінця. Повернувшись, він підтвердив: саме в той день і годину там спалахнула велика пожежа, що знищила майже півміста.

* * *

СВІДЧЕННЯ про пророцтва і провидіння розсіяні по сторінках історії. Цар Василь III вирішив насильно постригти в черниці свою дружину Соломію, щоб узяти в жінки Олену Глинську. У зв'язку з цим він попросив, як було прийнято на той час, благословення на новий шлюб від патріархів Константинопольського, Олександрійського, Єрусалимського. Всі три відповіли царю однозначною відмовою. Патріарх же Єрусалимський, Марк, пояснив причину, як відкрилася вона отцям церкви: «Якщо наважишся вступити в законнозлочинний шлюб, то будеш мати сина, який здивує світ своєю лютістю». Василь III вчинив наперекір цьому пророкуванню. Син, що народився від цього шлюбу, дійсно здивував світ своєю жорстокістю і увійшов в історію під іменем Івана Грозного.

Під знаком пророцтва опинився і спадкоємець царя-бузувіра. Зійти на трон після Івана Грозного повинен був старший його син Іван. Коли Василь Блаженний вмирав, цар разом з обома синами і дочкою Анастасією прийшов попрощатися й попросити його молитись за них. І тут, на смертному одрі, Блаженний звернувся до молодшого сина царя, Федора, і в присутності всіх прорік, що взагалі не старшому, не Івану, а йому, молодшому, доведеться прийняти царство. Як відомо, так і сталося, хоча, коли було це сказано, нічого не віщувало синовбивства. І коли опустів трон, на нього зійшов молодший, Федір.

Що стосується самого Івана Грозного, то відомо: в останній рік свого життя він звелів привезти в Москву із Архангельська і його околиць тамтешніх баб-чаклунок. Дванадцять відьом розмістили під замок, поставили надійну варту. Бєльський, один з найдовіреніших у царя, кожного дня відвідував їх, передаючи потім, що говорили вони Івану Грозному. Але одного разу в один голос чаклунки повідомили, що цар помре 18 березня. Можна уявити собі, як повинно було не сподобатися те царю. І дійсно, «за таку брехню» він велів 18 ж березня спалити їх живцем. Одначе, коли рано-вранці того дня Бєльський з супровідниками з'явився, щоб виконати волю царя, чаклунки підняли крик: день тільки почався, невідомо ще, як завершиться, і ні-

...а пішла» в одної ...оли вона замовк... говорити друга. ...будинок, сірий ...-жовтий, старий, ...вно не було. Схо... ...оручень відірва... Другий поверх. ...е жили злочинці, ...вишність їх були ...очими, що опе... ...без зусиль з'ясу... ...озміщений той бу... ...лишалось тільки ...за другий поверх ...в потрібні две... ...а далеко не єди... ...розкритих ви... ...опомогою тих, хто, ...алося, наділений ...непояснимим да... ...знання, або ін...

...випадок. До Люд... ...наділена даром ...много знання, звер... ...дча з Смоленська.

був близьким до однієї з убитих. З нею і змовився вчинити злочин. Але замість того, щоб убити одну, він убив обох. Так він задумав зробити з самого початку, це не було імпульсивним вчинком. Потім мені подзвонили з Смоленська. Вбивця був заарештований. Те, що показав він, підтвердило мої слова. Цією людиною, як з'ясувалося, був прокурор міста.

* * *

ПРЯМЕ знання, інсайт, має в нашій країні два витоки: християнську традицію і дохристиянську язичну практику, шаманство. Шаманська і християнська практика мають настільки багато спільного, що час від часу наводять на думку про деякі й загальні витоки.

Один з проявів прямого знання — дистанційне сприймання. І сьогодні в шаманів слова «він бачить на тридцять верст» означають, що той, кого вони стосуються, володіє шаманським даром. Характерна і ритуальна фраза, яку промовляє ескімос, який бажає стати учнем шамана: «Я прийшов до тебе тому, що хочу бачити».

— Я гашу пожежу в Новгороді.

Про те, що промови юродивого мали пророчий зміст, було відомо. Негайно до Новгорода послали гінця. Повернувшись, він підтвердив: саме в той день і годину там спалахнула велика пожежа, що знищила майже пів міста.

* * *

СВІДЧЕННЯ про пророцтва і провидіння розсіяні по сторінках історії. Цар Василь III вирішив насильно постригти в черниці свою дружину Соломію, щоб узяти в жінки Олену Глинську. У зв'язку з цим він попросив, як було прийнято на той час, благословення на новий шлюб від патріархів Константинопольського, Олександрійського, Єрусалимського. Всі три відповіли царю однозначною відмовою. Патріарх же Єрусалимський, Марк, пояснив причину, як відкрилася вона отцям церкви: «Якщо наважишся вступити в законнозлочинний шлюб, то будеш мати сина, який здивує світ своєю лютістю». Василь III вчинив наперекір цьому пророкуванню. Син, що народився від цього шлюбу, дійсно здиву-

хто не знає, чи вони збрехали.

За свідченням сучасників, ніщо того дня не віщувало нещастя. Цар почував себе добре, був веселий — співав за обідом. Але потім, сів грати в шахи, зненацька похитнувся і схопився за груди. Через декілька хвилин він втратив свідомість і помер.

Так завершився цей день, 18 березня. Пророкування здійснилось.

Пушкіну дорікали за те, що він надто вірить різним прикметам, на що поет відповів:

«Бути таким забобонним змусив мене один випадок. Одного разу пішов я з Микитою Всеволжським прогулятись Невським проспектом, а потім зайшли ми до ворожки, яка ворожить на кавовій гущі. Ми просили її нам поворожити і, не говорячи про минуле, сказати про майбутнє. [illegible]и,— від[illegible]ла вона мені,— [illegible]цими дн[illegible] зустрінетесь з вашим давнім знайомим, який вам буде пропонувати хороше по службі місце і потім скоро одержите листом гроші, на які не чекали; проте я повинна вам сказати, що закінчите життя не своєю

сятиліття, чи сама нездоланність, неминучість напророченого.

Коли російська армія, розгромивши Наполеона, вступила до столиці Франції, кільком російським офіцерам спало на думку відвідати знамениту на той час ворожку мадам Ленорман. Треба думати, для неї ці клієнти були не гірші і не кращі за інших і кожному з них вона сказала коротенько, що його чекає. Це був той неминучий згусток подій і ситуацій, котрий прийнято зазначати словами «життєвий шлях» — кар'єра, сім'я, діти, відставка. І тільки одному з усіх своє провіщення вона одягла в одну, але зловісну фразу:

— Ви будете повішені.

Сергій Муравйов-Апостол, до якого були звернені ці слова, не міг не посміхнутися.

— Можливо, ви приймаєте мене за англійця,— зазначив він. — Я росіянин, і в нас відмінено смертну кару.

Перспектива бути повішеним аж ніяк не могла стосуватись його — офіцера, представника давнього аристокра-

новидиці і прозорливці. Один з них, працюючи з маятником над докладною картою Італії, вказав на крихітний острів біля північного узбережжя Сардинії. Це була саме та цятка, де знаходився Муссоліні на той час.

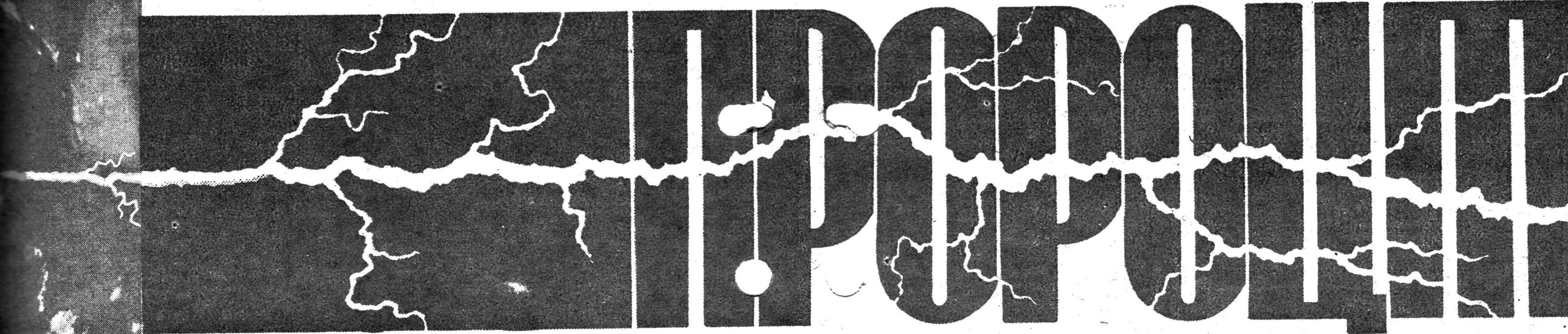
Взимку 1945 року відома віщунка Джейн Діксон напророкувала поразку Уінстона Черчілля на виборах. Черчілль заперечив: «Англійський народ ніколи не відвернеться від мене». Але чи можна перечити долі? Через півроку відбулися вибори. Черчілль зазнав поразки і залишив свій пост.

Джейн Діксон передбачила президентство Гаррі Трумену і Дуайту Ейзенхауеру. Вона ж назвала Неру ім'я людини, котрій судилося успадкувати після нього пост прем'єр-міністра, а Ганді, що він буде вбитий, назвавши дату. Після смерті Сталіна до Джейн Діксон звертався американський посол у Москві з проханням передбачити політичне майбутнє нашої країни. І Діксон описала йому зовнішність кожного з лідерів, які послідовно змінили один одного — Маленкова, Булганіна, Хрущова.

Спілці... товарис... експер... показ... фото (... ті, вон... Якщо... фото... мось ч... несена... яснити... на ньо... робиця... те, що... кою, а... рокам...

«Во... сказал... ці — ... ті, хоч... вік сл... ганіза... окуляр... ротке... очі ка... ться,...

Кол... з реа... ся, щ... стано... висок... експе...

...дві жінки — бух... ...касирка. Пропали ..., як одержали в ...чну суму готівкою, ...чалась для видачі ...плати. Чи стали во... ...злочинців, чи ...ли — по жодній з ...у слідства не бу... ...даних.

...попросила показати ...фото, — розповідає ...К. — Ну й що ж? ...погляду видно, що ...неживі. Навіть ...немає. Треба було ...вони поховані. Я ...на карту Смолен... ...їх не було. Тоді ...если докладну кар... ...міста. Тут я «по... ... Позначила місце ...річки. Сказала, що ...вони неглибоко, при... ...півметра. Пошуко... ...виїхала на вказане ...відразу ж знайшла їх. ...они були дійсно не... ...і говорила. Хто ...? Я «бачила» цю ...описала її. Дуже ...й в справах зако... ...має владу, їздить ...білі. Цей чоловік

Якщо говорити про християнські традиції, то літописи і монастирські записи зберегли чимало свідчень цього дару. Якось, повідомляє такого роду запис, преподобний Сергій Радонежський (1321—1391) сидів за трапезою з братією. Зненацька він піднявся з-за столу, поклонився вікну і проголосив:

— Радуйся і ти, пасторе Христового стада, і благословіння Господнє хай буде з тобою.

Ті, хто сидів з ним, здивовано запитали:

— З ким ти говориш, отче?

— Нині навпроти нашого монастиря на віддалі восьми верств зупинився єпископ Пермський Стефан, що їде до Москви,— відповів о. Сергій. — Він поклонився Святій Трійці і сказав: «Мир тобі, духовний брате». От я й відповів йому.

Кілька монахів, піднявшись з-за столу, поспішили до того місця і дійсно наздогнали Святителя Стефана, котрий вже продовжував шлях. Він підтвердив сказане слово в слово. Подібних свідчень, що дійшли до нас, було б, без сумніву, значно більше, якби носії цього дару не намагались його приховувати. У всякому разі, так чинили духопровидці, що перебували в руслі основних світових релігій.

Дивно, зухвало повів себе Василь Блаженний на бенкеті в царя Івана Грозного, тричі виплеснувши піднесену йому від царя чашу. А на оклик розгніваного царя відповів взагалі, здавалося б, нісенітницю:

вав світ своєю жорстокістю і увійшов в історію під іменем Івана Грозного.

Під знаком пророцтва опинився і спадкоємець царя-бузувіра. Зійти на трон після Івана Грозного повинен був старший його син Іван. Коли Василь Блаженний вмирав, цар разом з обома синами і дочкою Анастасією прийшов попрощатися й попросити його молитись за них. І тут, на смертному одрі, Блаженний звернувся до молодшого сина царя, Федора, і в присутності всіх прорік, що взагалі не старшому, не Івану, а йому, молодшому, доведеться прийняти царство. Як відомо, так і сталося, хоча, коли було це сказано, нічого не віщувало синовбивства. І коли опустів трон, на нього зійшов молодший, Федір.

Що стосується самого Івана Грозного, то відомо: в останній рік свого життя він звелів привезти в Москву із Архангельська і його околиць тамтешніх баб-чаклунок. Дванадцять відьом розмістили під замок, поставили надійну варту. Бєльський, один з найдовіреніших у царя, кожного дня відвідував їх, передаючи потім, що говорили вони Івану Грозному. Але одного разу в один голос чаклунки повідомили, що цар помре 18 березня. Можна уявити собі, як повинно було не сподобатися те царю. І дійсно, «за таку брехню» він велів 18 ж березня спалити їх живцем. Одначе, коли рано-вранці того дня Бєльський з супровідниками з'явився, щоб виконати волю царя, чаклунки підняли крик: день тільки почався, невідомо ще, як завершиться, і ні-

смертю». Без сумніву, того ж дня я забув і про ворожіння, і про ворожку. Але пройшло два тижні після цих пророцтв, і знову на Невському проспекті я дійсно зустрівся з моїм давнім приятелем, котрий служив у Варшаві при великому князі Костянтині Павловичу і перейшов служ[illegible] в Пете[illegible]рг, він мені пр[illegible]вав [illegible]ив зайняти його місце у Варшаві, запевняючи мене, що цесаревич цього бажає. Тут перший раз після ворожіння я згадав про ворожку. Через кілька днів після зустрічі із знайомим я справді одержав з пошти листа з грошима — і чи міг я чекати їх? Ці гроші прислав мій ліцейський товариш, з котрим ми, ще учнями, грали в карти, і я обіграв: він, одержавши після смерті батька спадщину, переслав мені борг, якого я не тільки не чекав, а й забув про нього. Тепер потрібно збутися третьому пророцтву, і я в ньому цілком впевнений».

Трете, що було напророковано поетові ворожкою-німкенею Олександрою Кіргодь, звучало так: «Можливо, ти проживеш довго, але на 37-му році бережись білого чоловіка, білого коня чи білої голови». Очікування, що й це пророкування збудеться, бажання все-таки уникнути напророченого не залишали Пушкіна всі ті двадцять років, які залишалось йому прожити. Але всі зусилля уникнути провіщеного стали марними.

Коли поету йшов 37-й рік, на життєвому шляху його з'явився Дантес — «біла людина» (він мав білий мундир). Це і був його вбивця.

Важко сказати, яке джерело проявляється тут з більшою силою,— чи пророцтво, що проникає крізь роки і де-

тичного роду. Минуло дванадцять років, і декабрист Муравйов-Апостол був страчений на шибениці.

Так само нездійсненним і неймовірним прозвучало провіщення, яке довелося почути одному з найближчих соратників Леніна, Миколі Бухаріну.

Коли влітку 1918 року М. Бухаріну довелося побувати в Берліні у справах Брестського миру, хтось розповів йому про ворожку, що проживала на околиці міста. Разом з приятелем він вирішив відвідати її. Те, що почув він там, не могло не вразити одного з керівників Росії, «улюбленця партії», як називав його Ленін.

— Ви будете страчені в своїй країні.

Це настільки не пов'язувалось з реальністю, що Бухарін перепитав:

— Ви вважаєте, що на Радянську владу чекає крах?

— За якої влади загинете, сказати не можу, але обов'язково в Росії.

Через двадцять років пророцтво збулося. Сталін стратив Бухаріна.

* * *

ПРОРОКУВАННЯ, провіщення особливу роль грали в «третьому рейху». «Ми посилено залучаємо в нашу службу всіх спеціалістів у галузі окультних пророцтв, яких нам тільки вдається знайти»,— констатував у своєму щоденнику Геббельс навесні 1942 року.

Коли наприкінці війни Муссоліні було заарештовано силами Опору, а військова розвідка виявилась безсилою визначити, де він, за наказом Гітлера були зібрані яс-

Відомо чимало осявань, пов'язаних з ім'ям Джейн Діксон. Якось у 1968 році за сніданком один з присутніх натякнув про марш до Вашингтона, який очолив Мартін Кінг. Реакція Діксон була миттєвою: «Мартін Лютер Кінг не прийде до Вашингтона. Він буде вбитий... Вбитий пострілом у шию. Його вб'ють першим. Наступним буде Роберт Кеннеді!»

Через кілька днів Мартіна Кінга було вбито саме так, як побачила Діксон. Слова, що вирвались у неї стосовно долі Роберта Кеннеді, знали багато людей. Два місяці по тому, 28 травня, на виступі віщунки в готелі «Амбасадор» хтось, повернувшись до недавнього її провіщення, запитав, чи стане Роберт Кеннеді президентом.

«Відповідь, яку відчула я,— писала вона пізніше,— звалилась на мене з відчуттям повної і безповоротної остаточності. Він явився мені в образі чорної завіси, яка наче впала між мною і аудиторією. Завіса спустилася миттєво до самої підлоги. Це було безповоротно». Так побачила, так відчула вона тієї миті.

— Ні,— відповіла Діксон,— він ніколи не буде президентом Сполучених Штатів. Цього не станеться через трагедію, котра відбудеться саме тут, у цьому готелі.

Через тиждень, вранці 5 червня, Роберта Кеннеді було вбито. В готелі «Амбасадор».

* * *

РОЗПОВІДАЮЧИ про дослідження в галузі ясновидіння, що ведуться в СРСР, не можна ще раз не згадати групу при

Д... щого... нести... стані... митцю... валос... явище...

Кла... «Пові... ра Го... опубл... ній р... ро вр... белі... вали... веден... голод... з'їдає... По д... ім'я...

У... і заг... нетт»... як і... лися... багат... блука... божен... справ... четве... Річар...

Ні... випад... яснит... ше, ... кий. ... цтві... ліков... сона... верну... вість... твору... після... тані... з ба... автор... лю, ... нік»? ... нік»... вани... рома... не р... ди... ненн...

 ГОЛОС Україн

ає, чи вони збре-

енням сучасників,
дня не віщувало
Цар почував себе
веселий — співав
Але потім, сів гра-
, зненацька похит-
хопився за груди.
лька хвилин він
ідомість і помер.
ершився цей день,
ня. Пророкування
ь.

дорікали за те,
дто вірить різним
, на що поет від-

таким забобонним
не один випадок.
зу пішов я з Ми-
волжським прогу-
вським проспектом,
йшли ми до ворож-
рожить на кавовій
просили її нам по-
, не говорячи про
казат" про майбут-
- від ла вона ме-
дн зустріне-
шим давнім знайо-
вам буде пропону-
ше по службі місце
оро одержите лис-
на які не чекали;
овинна вам сказати,
ите життя не своєю

сятиліття, чи сама нездоланність, неминучість напророченого.

Коли російська армія, розгромивши Наполеона, вступила до столиці Франції, кільком російським офіцерам спало на думку відвідати знамениту на той час ворожку мадам Ленорман. Треба думати, для неї ці клієнти були не гірші і не кращі за інших і кожному з них вона сказала коротенько, що його чекає. Це був той неминучий згусток подій і ситуацій, котрий прийнято зазначати словами «життєвий шлях» — кар'єра, сім'я, діти, відставка. І тільки одному з усіх своє провіщення вона одягла в одну, але зловісну фразу:

— **Ви будете повішені.**

Сергій Муравйов-Апостол, до якого були звернені ці слова, не міг не посміхнутися.

— Можливо, ви приймаєте мене за англійця,— зазначив він. — Я росіянин, і в нас відмінено смертну кару.

Перспектива бути повішеним аж ніяк не могла стосуватись його — офіцера, представника давнього аристокра-

новидиці і прозорливці. Один з них, працюючи з маятником над докладною картою Італії, вказав на крихітний острів біля північного узбережжя Сардинії. Це була саме та цятка, де знаходився Муссоліні на той час.

Взимку 1945 року відома віщунка Джейн Діксон напророкувала поразку Уінстона Черчілля на виборах. Черчілль заперечив: «Англійський народ ніколи не відвернеться від мене». Але чи можна перечити долі? Через півроку відбулися вибори. Черчілль зазнав поразки і залишив свій пост.

Джейн Діксон передбачила президентство Гаррі Трумену і Дуайту Ейзенхауеру. Вона ж назвала Неру ім'я людини, котрій судилося успадкувати після нього пост прем'єр-міністра, а Ганді, що він буде вбитий, назвавши дату. Після смерті Сталіна до Джейн Діксон звертався американський посол у Москві з проханням передбачити політичне майбутнє нашої країни. І Діксон описала йому зовнішність кожного з лідерів, які послідовно змінили один одного — Маленкова, Булганіна, Хрущова.

Спілці наукових інженерних товариств. Під час одного з експериментів Інзі П. було показано фотографію 22-річної студентки. Про те, що фото було 30-річної давності, вона, ясна річ, не знала. Якщо уявити, що на самому фото могла зберегтись якимось чином інформація, віднесена до того часу, то як пояснити, що, тільки глянувши на нього, Інга почала з подробицями розповідати про те, що пов'язано з тією жінкою, але датовано не тими роками, а сьогоденням?

«Вона нині заміжня, — сказала Інга,— дитині — дочці — **17 років, живуть у місті, хоча родом з села, чоловік службовець, здібний організатор, приємний, носить окуляри, смуглявий, має коротке волосся, широке чоло, очі карі, чудово посміхається, працює з книгами...»**

Коли сказане порівняли з реальністю, то з'ясувалося, що міра достовірності становить 75 відсотків. Дуже висока цифра для подібних експериментів.

турного прототипу» кількість гвинтів, швидкість і навіть максимальна місткість виявилися ті ж самі, що і в його реального побратима. Як і оповідання Едгара По, випадок цей не може бути пояснений з позиції лінійної логіки. Чимало таких проривів у майбутнє, прозрінь знаходимо ми і в російських письменників та поетів.

Як і в буденному житті, прозріння ці найчастіше стосуються явищ згубних, катастрофічних. Чи не цим передчуттям майбутніх явищ можна пояснити дивовижні прозріння письменників щодо революції? За сто років до революції і того, що настало після неї, Лермонтов написав пророчі слова:

Настанет год, России
черный год,
Когда царей корона
упадет;
Забудет чернь к ним
прежнюю любовь,
И пища многих будет
смерть и кровь;
Когда детей, когда
невинных жен
Низвергнутый не защитит
закон.

ЯК І В БУДЕННОМУ ЖИТТІ, ПРОЗРІННЯ НАЙЧАСТІШЕ СТОСУЮТЬСЯ ЯВИЩ ЗГУБНИХ, КАТАСТРОФІЧНИХ.

Без сумніву, того
абув і про ворожін-
ворожку. Але прой-
ижні після цих про-
нову на Невському
я дійсно зустрівся
давнім приятелем,
жив у Варшаві при
князі Костянтині
і перейшов слу-
Петер ог, він мені
в ив зайняти
у Варшаві, запев-
не, що цесаревич
ає. Тут перший раз
жіння я згадав про
Через кілька днів
річі із знайомим я
держав з пошти лис-
има — і чи міг я
? Ці гроші прислав
ський товариш, з
, ще учнями, грали
і я обіграв: він,
після смерті бать-
ину, переслав мені
о я не тільки не
й забув про нього.
трібно збутися тре-
роцтву, і я в ньо-
впевнений».

що було напроро-
етові ворожкою-нім-
ександрою Кіргодь,
так: «Можливо, ти
довго, але на 37-
бережись білого чо-
лого коня чи білої
Очікування, що й
кування збудеться,
все-таки уникнути
ного не залишали
всі ті двадцять ро-
залишалось йому
Але всі зусилля
провіщеного стали

оету йшов 37-й рік,
вому шляху його
Дантес — «біла лю-
н мав білий мун-
і був його вбивця.

сказати, яке дже-
являється тут з біль-
ою,— чи пророцтво,
кає крізь роки і де-

тичного роду. Минуло дванадцять років, і декабрист Муравйов-Апостол був страчений на шибениці.

Так само нездійсненним і неймовірним прозвучало провіщення, яке довелося почути одному з найближчих соратників Леніна, Миколі Бухаріну.

Коли влітку 1918 року М. Бухаріну довелося побувати в Берліні у справах Брестського миру, хтось розповів йому про ворожку, що проживала на околиці міста. Разом з приятелем він вирішив відвідати її. Те, що почув він там, не могло не вразити одного з керівників Росії, «улюбленця партії», як називав його Ленін.

— Ви будете страчені в своїй країні.

Це настільки не пов'язувалось з реальністю, що Бухарін перепитав:

— Ви вважаєте, що на Радянську владу чекає крах?

— За якої влади загинете, сказати не можу, але обов'язково в Росії.

Через двадцять років пророцтво збулося. Сталін стратив Бухаріна.

* * *

ПРОРОКУВАННЯ, провіщення особливу роль грали в «третьому рейху». «Ми посилено залучаємо в нашу службу всіх спеціалістів у галузі окультних пророцтв, яких нам тільки вдається знайти»,— констатував у своєму щоденнику Геббельс навесні 1942 року.

Коли наприкінці війни Муссоліні було заарештовано силами Опору, а військова розвідка виявилась безсилою визначити, де він, за наказом Гітлера були зібрані яс-

Відомо чимало осявань, пов'язаних з ім'ям Джейн Діксон. Якось у 1968 році за сніданком один з присутніх натякнув про марш до Вашингтона, який очолив Мартін Кінг. Реакція Діксон була миттєвою: «Мартін Лютер Кінг не прийде до Вашингтона. Він буде вбитий... Вбитий пострілом у шию. Його вб'ють першим. Наступним буде Роберт Кеннеді!»

Через кілька днів Мартіна Кінга було вбито саме так, як побачила Діксон. Слова, що вирвались у неї стосовно долі Роберта Кеннеді, знали багато людей. Два місяці по тому, 28 травня, на виступі віщунки в готелі «Амбасадор» хтось, повернувшись до недавнього її провіщення, запитав, чи стане Роберт Кеннеді президентом.

«Відповідь, яку відчула я, — писала вона пізніше,— звалилась на мене з відчуттям повної і безповоротної остаточності. Він явився мені в образі чорної завіси, яка наче впала між мною і аудиторією. Завіса спустилася миттєво до самої підлоги. Це було безповоротно». Так побачила, так відчула вона тієї миті.

— Ні,— відповіла Діксон, — він ніколи не буде президентом Сполучених Штатів. Цього не станеться через трагедію, котра відбудеться саме тут, у цьому готелі.

Через тиждень, вранці 5 червня, Роберта Кеннеді було вбито. В готелі «Амбасадор».

* * *

РОЗПОВІДАЮЧИ про дослідження в галузі яснобачення, що ведуться в СРСР, не можна ще раз не згадати групу при

* * *

ДО ЗМІНЕНИХ станів свідомості, що дають вихід у реальність вищого характеру, можна віднести і деякі форми творчих станів, коли художникові, митцю, письменнику відкривалось зненацька те чи інше явище майбутнього.

Класичний приклад — «Повість про пригоди Артура Гордона Піма» Едгара По, опублікована у 1838 році. В ній розповідається, як четверо врятованих під час загибелі судна багато днів бідували у відкритому морі. Доведені до відчаю спрагою і голодом, троє вбивають і з'їдають четвертого. Едгар По дав цьому четвертому ім'я Річард Паркер.

У 1884 році зазнав аварії і загинув корабель «Магнонетт». Четверо врятованих, як і герої Едгара По, опинилися в одній шлюпці. Після багатьох днів безнадійних блукань пустельним морем божевільні від голоду і спраги вони вбили і з'їли четвертого. Ім'я його було Річард Паркер.

Ніякою інтуїцією, ніякою випадковістю не можна пояснити повний збіг. Тим більше, що цей факт не поодинокий. У 1898 році у видавництві «Менсфілд» було опубліковано роман М. Робертсона «Марність», що не привернув уваги читачів. Цікавість, здивування щодо цього твору проявилися пізніше, після трагічної загибелі «Титаніка» у 1912 році. Чому ж з багатьох найменувань, які автор міг дати своєму кораблю, він вибрав саме «Титанік»? Адже реальний «Титанік» був задуманий і побудований значно пізніше і загинув за обставин, подібних у романі. В романі, як пізніше в реальності, корабель і люди на ньому гинуть від зіткнення з айсбергом. У «літера-

Повторюю, це писалося за сто років до «чорного року», до повалення і вбивства останнього російського імператора разом з його дітьми і сім'єю, до масових страт і таборів. «И пища многих будет смерть и кровь».

Згадаймо пророчі рядки Достоєвського з його «Щоденника письменника» у 1877 році: «Предвидится страшная, колоссальная стихийная революция, которая потрясет все царства мира изменением лица мира всего. Но для этого потребуется сто миллионов голов. Весь мир будет залит реками крови». І ще: «Бунт начнется с атеизма и грабежа всех багатств. Начнут низлагать религию, разрушать храмы и превращать их в стойла, зальют мир кровью, а потом сами испугаются...»

Під час Карібської кризи до Вольфа Мессінга прийшла людина, яка знала його. Ось що вона розповіла:

— Я прийшов до Мессінга: «Вольфе Григоровичу, ви чули про блокаду Куби? Якщо атомна війна — це кінець...»

Він звелів, коли ввійде в стан самокаталепсії, дати йому олівець і папір. І ось пульс майже не прослуховується, зіниці не реагують на світло. У його міцно стиснуту руку вкладають олівець. «Мир буде»,— такі слова прочитали ми. «Моя підсвідомість зв'язалася з «чимось» чи «кимось»,— пояснив Мессінг походження інформації.

КОЛИ РОСІЙСЬКА АРМІЯ, РОЗГРОМИВШИ НАПОЛЕОНА, ВСТУПИЛА ДО СТОЛИЦІ ФРАНЦІЇ, КІЛЬКА РОСІЙСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ВІДВІДАЛИ ЗНАМЕНИТУ ВОРОЖКУ МАДАМ ЛЕНОРМАН. ОДНОМУ З НИХ, СЕРГІЮ МУРАВЙОВУ-АПОСТОЛУ, ВОНА СКАЗАЛА: — ВИ БУДЕТЕ ПОВІШЕНІ.

Невигадана історія

ЗУСТРІЧ ІЗ КОЛЕГОЮ

Знадобилась моєму синові куртка, а в магазині, — самі знаєте... Пішла на «товчок» біля «Дитячого світу», віддала вдвічі більше. Зате розговорилася з однією із жінок, що там гендлюють. Вона виявилася на диво балакучою, навіть посвідчення не справило ніякого враження. Зате мені було дивно почути:

— А у мене за чотири роки теж таке буде!

— ?..

— Я — студентка-вечірниця факультету журналістики Київського університету. Вдень тут, а ввечері — навчання. Мати з дітьми сидить, довідки з місця роботи я дістаю і спокійно заробляю гроші.

— І багато?

— Спробуй — дізнаєшся. Що тут уміти, подумаєш. Я тебе навчу. Зранку займаєш чергу, набираєш товар на всі гроші, а потім — сюди. Головне — ціну не збивай, бо «віддамо» міліціонерам.

— І вам не соромно?

— Чого ж тут соромитись, кожен, як може, так і заробляє. На чоловікову ж зарплату не проживеш, та й узагалі ні на яку зарплату не купиш нічого путнього.

— А як хтось із знайомих побачить?

— Ну то й що? До мене ось сьогодні подруга підійшла — просила продати чобітки для доньки дешевше. Так я її відшила — це ми вдома подруги, а гроші я нікому не віддам. Подумаєш! Чому це я маю їй продати дешевше? У мене їх через п'ять хвилин купили і дали стільки, скільки правила. І купуватимуть. У мене, між іншим, теж діти, правда, своїм я імпортне купую, тут же, і ніколи не прошу ціну знизити, хоч ми майже всі «свої».

— А... міліція?

— Ну, попервах забрали мене. Виписали 100 карбованців штрафу, товар відібрали. Так я штраф і досі не заплатила — вони на роботу написали, а я вже звідти довідки не беру, іншу ничку знайшла. Ось і все. Та ми їх усіх вже знаємо, дівчата їм імпорт віддають, адже гроші вже нічого не варті. Правда, влітку з Москви приїжджали, трохи страху натерпілися, але бачиш — усі на місці, обійшлося. Не такий чорт страшний, як його малюють.

— Слухайте, а вашому чоловікові не соромно за вас? Він не проти вашої «роботи»?

— Спочатку сварився, а як дачу побудували на мої гроші, заспокоївся. Тепер навіть інколи допомагає товар скуповувати, купони у співробітників позичає або купує, бо так дешевше, ніж тут брати. Я тобі кажу: давай, спробуєш, роботу покинеш, навіщо тобі те собаче життя?

...Я розумію, ми говорили різними мовами. Але не можу зрозуміти, як жінка, яка до того ж пише вірші (просила опублікувати, можливо, ще зателефонує), може так спокійно дивитися в очі людям і називати ціну товару, котра як мінімум втричі перевищує дійсну. Чи то плата за економію часу? І як може її чоловік фактично жити на утриманні дружини, маючи здорові руки, ноги, голову на плечах?.. Невже це все — симбіоз ринку та емансипації з фемізацією і ми самі робимо чоловіків такими?

Так, ми звикли «тягти воза» власноруч, ні на кого не покладаючись, навіть на чоловіка. Але ж є чітка назва для чоловіка, який дозволяє жінці утримувати себе. Вони забули про це самі чи ми їм допомогли? Там, де пахне грошима, «умовності» зайві, і людям, які «позичили очі в Сірка», у всі часи жилося значно легше, ніж тим, хто таких здібностей не має. І на таке протистояння, точніше, на відразу до гендлярів, на втому від роздратування нинішнім становищем розраховували ті, хто ледве не кинув нас у прірву громадянської війни, сподіваючись на підтримку. Цього разу не вийшло...

І все-таки недарма кажуть, що атмосфера в домі залежить на 90 відсотків від жінки. Україна — наша спільна оселя, отже, нам, жінкам, необхідно утримати чоловіків від вчинків, які примусять **наших** дітей опускати очі, пошепки вимовляючи прізвище батька...

Катерина ВОРОНЕНКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Леслі ХОВАРД

КИЛИМ

Журнальний столик

Шеріф Том Фуллер звернувся до сержанта Ханку Малоне:— Діти знайшли у кущах мертвого власника магазину Тоунера. Можливо, він упав на каміння під час рибалки і ушкодив череп. Та щось мені в цій історії не подобається. Давайте ще раз оглянемо це місце.

Вони попрямували до лісу, через який пробігав струмок, повний каміння.

Голова Тоунера лежала на великому камені, що виступав із води. Слідів крові не було.

— Чи був учора дощ?

— Жодної краплини.

— А може, Тоунера вбили в іншому місці, а потім перенесли сюди? Чи є у нього хтось близький?

— Є, дочка, Евелін, вона одружена з Роєм Ловері, який працює у Тоунера в магазині спорттоварів і виробів з металу.

Малоне і Фуллер повернулися до поліцейського відділку і в книгах обліку земель перевірили, що Тоунер був власником тієї землі, на якій його знайшли мертвим.

— Цей клапоть землі значно подорожчав останнім часом,— зазначив Фуллер,— тут збираються влаштувати зону відпочинку і штучне озеро.

— А хто є власником сусідньої території?

— Такий собі Моррісон, якому належить земля по обидва боки майбутнього озера.

— Таким чином, Моррісону було б непогано заволодіти і землею Тоунера...

Малоне і Фуллер поїхали до помешкання Тоунера. Двері їм відчинив молодик і запросив у велику, зі смаком обставлену кімнату з начищеним до блиску паркетом. На кушетці сиділа молода жінка.

— Скажіть, ваш батько часто рибалив у тому місці? — звернувся до неї Фуллер.

— Так, сьогодні я відвезла його туди і мала забрати додому.

— Чи чули ви про наміри Моррісона, пан Ловері?

— Ні, але яке відношення це має до смерті мого тестя?

— У вас тут дуже затишно, панове,— сказав Малоне,— квартира обставлена з великим смаком.

— Це завдяки моїй дружині,— відповів Ловері.

У конторі Моррісона його адвокат Харві Рііз поінформував поліцейських про те, що Тоунер обіцяв продати Моррісонові свою ділянку за десять тисяч доларів. Договір не був підписаний офіційно, але в цій місцевості слово Тоунера важить багато.

— На жаль, уже ні,— сказав Фуллер.— Тоунер посковзнувся на камені, який стирчав з води, і помер на місці.

Обідати Фуллер і Малоне пішли до невеличкого ресторанчику. Коли офіціантка з кавою наблизилася до столика, вона зачепилася за лінолеум, чашка впала з таці і рідина полилася на підлогу. За кілька хвилин офіціантка повернулася з ганчіркою і, витираючи підлогу, сказала:

— У нас таке часто трапляється, тому ми не стелемо килимів, лише лінолеум. З нього легко видаляти плями.

— ...Чи знали ви,— звернувся Малоне до Рея Ловері,— що ваш тесть хотів продати свою ділянку за десять тисяч доларів і що для Моррісона це була напрочуд вигідна угода?

— Так,— включилась у розмову Евелін,— ми знали. Батько сказав нам про це під час вечері, а потім став дорікати Рею, що він одружився зі мною заради грошей.

— Ви вбили пана Тоунера тут, а потім відвезли до струмка. Я маю докази і повинен вас заарештувати,— сказав Малоне.

Увечері Фуллер запитав Малоне:

— Яким чином ви зрозуміли, що це зробили саме вони?

— Мені не давав спокою голий паркет в їхній оселі. Так чудово вмебльована квартира, і так не вистачає килима, який був би дуже доречним. Цю здогадку «подарувала» мені офіціантка в ресторанчику, і тоді я подумав, що в квартирі має бути килим. Я знайшов його в сараї — на ньому були сліди крові Тоунера.

Господиня

ЗАГОТІВЛЯ НА ЗИМУ

Скільки часу витрачається на консервацію, особливо на те, щоб як слід простерилізувати банки! Втім, час на стерилізацію посуду можна зекономити, якщо банки спочатку ретельно вимити гарячою водою із содою, а потім поставити в духовку. По-перше, температура в духовці значно вища за температуру пари, по-друге, туди можна поставити одночасно п'ять-шість банок, по-третє, вони сухі. Треба лише стежити, щоб не поставити гарячу банку на щось мокре. Далі — все, як завжди.

Для тих, хто вперше консервуватиме компоти, зауважу, що для сиропу на літр води додають 1/2 склянки цукру, а плоди для консервування вибирають трохи зеленкуваті — потім вони вбирають у себе сироп і набувають незрівнянного смаку.

Культура статури

ДІАНА

Одній моїй подрузі коханець якось зауважив: «Знаєш, на кого ти схожа? На Венеру Сандро Боттічеллі». Причому вимовив це з презирством. А коли вона поцікавилась, чому це йому не подобається, відповів: «Мені більше подобається Діана». Що поробиш, довелося їй робити вправи, аби поліпшити статуру. Ось одна з таких вправ:

Стати навколішки, руки скласти на потилиці. По черзі сідати на підлогу спочатку направо, тоді наліво, не допомагаючи руками. Повторювати щодня по 8 разів. Таким чином зміцнюються м'язи талії, зменшується обсяг стегон, поліпшується їхня лінія.

(Далі буде).

Смачного!

КОРОП ПЕЧЕНИЙ

Минулого разу ми вже торкнулися способів приготування риби, та оскільки саме цієї пори в рибгоспах йде промисловий вилов коропа, товстолобика та інших прісноводних риб, наводимо ще один рецепт.

Взяти коропа (чи іншу велику рибину) ОБОВ'ЯЗКОВО З НЕУШКОДЖЕНОЮ ЛУСКОЮ, обмазати сіллю так, щоб утворився ніби панцир, і покласти в гарячу духову шафу. Ні в якому разі не чистити! Коли панцир стане твердим, рибу вийняти з духовки, покласти на тарілку і зняти кору (вона знімається разом із лускою і шкірою риби), потім вийняти нутрощі. Якщо ви любите приправи, раджу полити готову рибу розтопленим вершковим маслом, змішаним із подрібненим часником, і посипати зеленню кропу та петрушки. Смачного!

Тільки він та вона

ПІСЛЯ ПЕРШОЇ НОЧІ

— Любий, ти винен мені тисячу карбованців! Як то «за що»? Саме на таку суму ти з'їв помади за час наших зустрічей...

Секрети краси

ЧАРІВНИЦЯ

Існує таке поняття — шарм. На жаль, набути того шарму неможливо, оскільки він або є у жінки, або його нема. І ні за які гроші тієї внутрішньої чарівності, яка накладає відбиток на кожний жест, погляд, усмішку, не купиш... Проте можна хоч трішки замаскувати відсутність «генетичної жіночості» манерами, якщо добре знати елементарні правила поведінки.

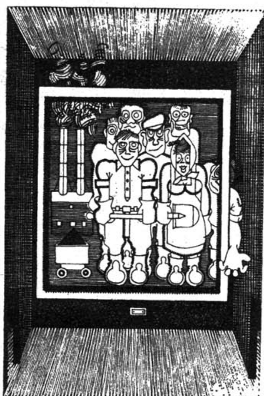
Наприклад, раніше (не думаю, що нині становище змінилося) вважалося непристойним голосно сміятися — реготати, голосно розмовляти, надміру користуватися парфумами, накладати яскравий макіяж, особливо тепер, коли девіз фахівців декоративної косметики — натуральна краса.

Поліпшити якість і зовнішній вигляд шкіри допоможе маска з гірчиці: 1 чайну ложку гірчичного порошку змішати з однією чайною ложкою меду та невеликою кількістю настою лікарських трав так, щоб утворилася однорідна маса. Суміш накласти на чисту шкіру обличчя хвилин на 15. Ви маєте відчути тепло. Потім маска змивається підкисленою водою, шкіра протирається шматочком льоду і пом'якшується денним кремом (маска робиться зранку двічі на тиждень).

Така маска очищує шкіру і цілком заміняє парову ванну.

Фото Анатолія ЛИСОВИЦЬКОГО.

Жарт номера

Веселе життя.
А які сумні
наслідки!

Михайло КОСТІВ.
Львівська область

Малюнок Анатолія ***ВАСИЛЕНКА***

Міні-проза

ПРИЯМОК

У нашому цеху біля капітальної стіни з якоюсь метою вирили приямок. Навіщось обклали цеглою, облицювали кахлями і закрили кришкою люка.

На другий день кришка зникла. Пропажу виявив, сидячи в ямі з вивихом кінцівок, майстер цеху.

Наступного дня навколо приямка встановили огорожу з дефіцитних труб і пофарбували світлими фарбами.

На ранок огорожа щезла. Першим на цей раз до ями гупнувся інженер з техніки безпеки.

Біля приямка поставили вахтера. У довгій шинелі, шапці, з кобурою.

Назавтра вахтер мов розчинився.

А наступного дня не стало й приямка.

І лише згодом все з'ясувалося. На дачі в Газизова комісія виявила і приямок, закритий кришкою люка, де маринувалися огірки, і світлу огорожу, на якій вибивали перські килими, і вахтера в шинелі, що прогулювався серед великоголових соняшників...

Анатолій МАШИР.
Черкаси.

Наше спростування

ЧУТКИ НЕ ПІДТВЕРДИЛИСЬ

Останнім часом ширяться уперті чутки, ніби деякі колишні діячі з Центру перебувають у закладах, які названо їхніми іменами.

Так, ніби Анатолій Лук'янов сидить у Лук'янівській в'язниці, а Валентин Павлов проходить курс лікування у лікарні імені Павлова.

Та це неправда. В Києві їх немає. Для таких високопоставлених осіб знайшлися відповідні місця і в Москві.

Феодосій ЛУЗАН,
заступник курінного з питань спростування чуток.
Мал. Олега СМАЛЯ.

Пародії

Капелюхи на стовпа, або Як стати перехожим

Він навіть
не помічав
що перед ним
скидають капелюхи
телеграфні стовпи
й підморгують
червоними
від безсоння
очима
світлофори.
Мабуть,
він і не йшов
зовсім...

Віталій БОРИСПОЛЕЦЬ.
З вірша «Перехожий».

Йому було до лампочки
що дощ вночі періщить
і шлях перебігають стовпи.
До «лампочки»
мчав крізь степи.
Чув лише голос віщий
але не бачив стовпи.
Оппа
Мотор пропав
нема і стовпа
бо не йшов, а їхав
отой перехожий.
О Боже!
Лихо
було вчора
а нині взяли у шори
сьогодні
в зоні
аварійника
закрили
щоб на державних крилах
мрійником
не літав
і на вус намотав.

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

Наш офіціоз

ДО КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАЯВА

У серпні цього року я поїхав у творче відрядження на Урал до м. Свердловська. Необачно відбув у самій сорочці, а там виявилася холоднеча. Місцевий письменник Ф. В. зглянувся на мене і від щирої душі дав поносити свою стару кацавейку з тим, що я віддам її після повернення до Харкова.

Вже вдома я подався на пошту, щоб надіслати кацавейку її власникові, проте приймальниця відмовилася взяти посилку. При цьому вона послалася на постанову Кабінету міністрів УРСР № 104 від 27.07.91 р. «Про порядок вивезення товарів народного вжитку за межі Української РСР». Таку ж відповідь я отримав і в інших поштових відділеннях.

Звісно, протягом десь півгодини я міг би перетнути державний кордон і відіслати кацавейку з Білгородщини, але тоді б перетворився на контрабандиста, а порушувати закони я не хочу. Таким чином, не повернути власникові його річ я не можу, бо стану злодієм, а повернути не можу, бо стану злочинцем.

Оскільки заборона належить Кабінетові міністрів, розв'язати цю проблему компетентний лише він сам або Верховна Рада. Отже, звертаюся до цих високих установ за санкцією на дозвіл відіслати гр. Ф. В. до м. Свердловська його власну річ — кацавейку (була у вжитку, колір пляшковий, розмір 52-й, тканина типу болонія). Для цього дати доручення:

1. Міністрові торгівлі — створити комісію з досвідчених експертів-товарознавців для визначення справжньої цінності кацавейки і збитків, що їх завдасть Українській державі втрата цієї чужої речі.

2. Міністрові внутрішніх справ — провести слідчу експертизу з метою ідентифікації речового доказу (що кацавейка є приватною власністю саме мешканця м. Свердловська Ф. В.).

3. Міністрові зв'язку — зібрати розширену колегію Міністерства, де розглянути питання про надання одному з відділень зв'язку дозволу прийняти від мене посилку із зганим вмістом.

Вельмишановні панове! Сподіваюся, у вас вистачить повноважень для розгляду цього питання, і мені не доведеться звертатися до Конституційного суду чи Комітету ООН з економічних проблем. Якщо ж повноважень вам не досить, прошу зібрати позачергову сесію Верховної Ради для надання вам особливих повноважень.

Зі сподіванням позитивного розв'язання проблеми

Савелій ЦИПІН,
член Спілки письменників України.
Харків.

Справи сімейні

ТЕЛЕВІЗОР

Я зайшов до вітальні. Увімкнув телевізор і заходився дивитися першу програму. Та тут увійшла дружина і категорично сказала:

— Перемкни на другу!

Я виконав її бажання. Зайшов тесть і мовчки перемикнув телевізор на першу.

Жінка рвучко підвелася і вийшла з кімнати. Через хвилину вона привела свою матір. Теща підійшла до чоловіка, цьомнула його у чоло, перемикнула телевізор на другу програму і зручніше вмостилася у фотелі. Але тут з гуркотом розчахнулися двері. До кімнати влетів наш син і улюблений онук й кругнув ручку телевізора.

А потім зайшла моя бабуся. Вона не чула нашої сварки, бо взагалі нічого не чула. Та зір мала чудовий і повернула другу програму жіночій половині нашої родини. Дружина голосно засміялася і з переможним виглядом зиркнула на нас.

Чоловіки похнюпилися. Син вийшов з кімнати. Тесть потягнувся до газети. Я думав, чим би зайнятися, як тут за дверима щось загрюкало, зарипіло і до кімнати зайшов дідусь моєї жінки, тримаючи за руку усміхненого праправнука. Дід не цікавився телевізором ось уже чотири роки. Його очі ледь відрізняли світло від темряви. Та правнук знав, що робив. Він обвів усіх зухвалим поглядом і, всадовивши прадіда спиною до телевізора, увімкнув першу програму.

Телевізор не витримав таких тортур і зламався. Жіноча і чоловіча половини нашої родини переможно дивилися одна на одну, і лише прадід неголосно хропів у фотелі.

Сергій ГРІН.

Користуючись нагодою, «Курінь» вітає свого автора Сергія Гріна з першим і, сподіваємось, не останнім 60-річчям.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Курінні історії

КИРГИЗ І УКРАЇНЕЦЬ

Поїхав українець на відпочинок до Сочі.

Поселився в санаторії. Пізно ввечері, тільки-но очі склепив, чує крізь сон раптом: «Бе-бе-бе-е-е-е!»

Виглянув, а на сусідньому балконі баран за зорями спостеріга. А біля нього — господар.

— Ти що, не розумієш, що вже ніч і люди сплять? — обурюється українець.— А ти зі своїм бараном!

— Розумію, розумію, але киргиз я...

— Так виходить, що коли я українець, то мені на балконі треба тримати свиню?!

Розповів Анатолій ВОРФЛІК.
Жовті Води.

З пошти курінного

ЧИТАЧ ДИВУЄТЬСЯ

Хто б міг подумати, що Хмара вийде з Лук'янівки, а над Лук'яновим зберуться хмари?

Анатолій ДМИТРУК.
Хмельницький.

НЕНАВМИСНІ ПОМИЛКИ

* Світ кланом зійшовся.
* Театр опери і білета.
* Лавровий вінок.
* Мініум.
* Персональна страва.
* Ікра Божа.
* Псевдонімб.
* Без вина винні.
* Каюк-компанія.
* Першоприходець.

Зібрав Михайло КОСТІВ.
Львівська область.

Альтернативні думки

● Коли людина надягає маску, всі починають бачити її справжнє обличчя.

● Цінне обладнання на дорозі не валяється — воно іржавіє на складах.

● Немає такої дурниці, до якої ми б не могли додуматися.

● Танки не розкіш, а засіб встановлення соціалістичної демократії.

● Особливо гарно у нас виходить те, що розумні люди ніколи б не стали робити.

● У перестрілці народжується істина...

● Хто не з нами — той наш ворог, хто з нами — той просто дурень!

Олександр ПЕРЛЮК.
Кіровоград.

ХОКЕЙНІ МОСТИ

Традиційні хокейні турніри молодіжних збірних (останній приймала столиця України) викликають неабиякий інтерес. Особливо пильна увага до цих змагань з боку скаутів (селекціонерів) клубів НХЛ (США і Канада). От і цього разу до Києва завітало на професійний перегляд п'ятнадцять фахівців. Серед них — мій давній знайомий Білл Лесюк з «Вінніпег Джетс». У цьому авторитетному канадійському клубі Білл провів п'ятнадцять сезонів як гравець, виступав також і за «Філадельфію Флайєрс». Тепер же він керівник скаутів клубу з Вінніпега.

— Протягом семи місяців, як правило, я знаходжусь далеко від рідного дому,— розповідає Лесюк.— От і цього разу завітав до Києва. Зробив це з неабиякою насолодою. Знаєте, якось особливо приємно приїздити щоразу на землю своїх предків. У моїй родині всі: і батьки, і дружина, і троє моїх синів вільно володіють українською. І лише я, зізнаюсь,— прикрий виняток. Все свідоме життя мені доводилося подорожувати. Тому перебував у англомовному середовищі. Але я обов'язково надолужу прогаяне. Наступного разу обіцяю спілкуватися українською.

Білл розповів, з яким ентузіазмом у Канаді українське населення сприйняло звістку про проголошення Акта про державну незалежність України.

— Ми весь час молимо Бога (Лесюк — греко-католик) за щастя і процвітання України.

З'ясувавши політичні питання, ми з гостем перейшли до справ хокейних. З учасників київського турніру йому найбільше сподобалися збірні Чехо-Словаччини та СРСР. Але він зазначив, що говорити про можливості тих гравців, яких взяв на замітку, поки зарано. Необхідно їх побачити хоча б у десяти матчах. Одне слово, висновки робитимуться вже після чемпіонату світу серед юніорів, який цього разу пройде в грудні (1991 року) — січні (1992 року) в Німеччині.

— Я знаю, що в Києві збірна СРСР виступала не найсильнішим складом,— сказав Б. Лесюк.— З десяток найкращих юніорів тепер грають за першу команду в розіграші Кубка Канади. Це: Миронов, Житник, Козлов та інші. Вони неодмінно з'являться у турнірі в Німеччині. І, зрозуміло, значно посилять радянську збірну.

— Білле, а які перспективи стосунків між «Вінніпег Джетс» та київським «Соколом», які тривають ось уже кілька років?

— Знаєте, у нас кожний працівник клубу має свої конкретні обов'язки. Тому мені важко давати якісь аванси. Це пріоритет президента, його помічників. Але я особисто бажаю, щоб та дружба міцніла. До речі, наш представник Тот Хаджі вже провів сезон у «Соколі». Я хотів би знайти і для нас відмінного гравця в Києві.

— Раз ви вже заговорили про Хаджі, то цікаво дізнатися про те, що він робить тепер?

— Тод перебуває в тренувальному таборі нашого клубу. Чи пощастить йому дістати місце в основному складі, сказати важко. Як на мене, швидше за все він гратиме в одному з наших «фарм-заклабів». Але постараємося скористатися інформацією, яку привіз з Києва Хаджі. Він дуже розумний і спостережливий юнак. До речі, пише книгу про київський період, виходу якої в світ чекаємо з неабияким інтересом...

Наш гість, мабуть, уже повернувся до Канади. Але обіцяв, що вже незабаром приїде до Києва знову. Він один з тих, хто дуже зацікавлений у налагодженні хокейних мостів між Канадою та Україною. Прощаючись, Білл Лесюк передав три тисячі карбованців на придбання інвентаря для вихованців київської хокейної СДЮШОР «Сокіл». І за це йому дяка.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,

— Футбол —

ЛІДЕРИ ВИТРИМУЮТЬ МАРКУ

І в 38-у турі так званого чемпіонату України серед клубів другої ліги лідери витримали свою марку, перемігши суперників. Утім, зробити це кожному з них вдалося по різному: до одних перемога прийшла досить легко, а іншим довелося добряче понервувати і сил витратити чимало.

Приміром, в Івано-Франківську гравці місцевого «Прикарпаття» буквально в дебюті зустрічі з севастопольською «Чайкою» потрапили мов до глибокого нокауту. Ще б пак, на 4-й хвилині Габрило, а ще через 60 секунд Шашко забили господарям два м'ячі.

До честі галичан, вони не запанікували, а з достоїнством перенесли своєрідну образу. І замість того, щоб піддатися емоціям, заходилися налагоджувати комбінаційні дії. На 17-й хвилині Савці вдалося «розмочити» рахунок. А вже на другій хвилині після перерви Романчук встановив рівновагу. «Прикарпаття» могло вийти вперед ще на 82-й хвилині, але Лохмай не реалізував пенальті. Втім, переможний гол івано-франківські болільники все ж побачили. За три хвилини до фінального свистка це зробив знаний бомбардир Русак — 3:2.

Погодьтеся, що від такого сценарію і голова обертом може піти. А що вдієш? Усім на фініші очки потрібні, мов повітря.

І в Херсоні «Кристалу» довелося першим виймати м'яч із сітки власних воріт. Влучив на 37-й хвилині очаківець Бугай. Але один з лідерів згодом прибрав- таки ініціативу до своїх рук і тримав її надалі міцно. Двічі відзначився Максимов (56-а і 81-а хвилини), ще один м'яч провів Гамула (66) — 3:1.

Побачили нереалізований пенальті і в Охтирці. Схибив Задорожний (71). Але на той час «Нафтовик» після його ж удару вже вів перед. Задорожний відзначився ще на 2-й хвилині, а рахунок — 2:0 зробив Матвійченко (85), який може похвалитися результативністю в останніх іграх.

Лише один м'яч, забитий на 63-й хвилині Плотком, приніс перемогу ще одному з фаворитів «Кристалу» над «Кривбасом».

Відверто здивував результат поєдинку в Стаханові, де «Вагонобудівник» переграв кіровоградську «Зірку» — 6:3! Місцевим болільникам можна лише позаздрити: і зливу м'ячів побачили, і перемогли, зрештою, їхні улюбленці.

Останнім часом різко вгору пішов рівненський «Верес», перемагаючи одного за одним чергових суперників. Цього разу рівненчанам поступилося досить міцне білоцерківське «Динамо» — 0:1. Гол забив Новак (38). А ще один рівненчанин — Лень не скористався з 11-метрового (52).

Результати решти матчів: «Приладист» — «Океан» — 3:0, «Сталь» — «Закарпаття» — 2:0, «Шахтар» — «Карпати» — 2:0, «Полісся» — «Хімік» — 4:2, «Поділля» — «Маяк» (Харків) — 1:0, «Темп» — СКА (Київ) — 1:1.

Наступний тур гратиметься 21 вересня. У цей проміжок— 17 вересня — відбудуться матчі-відповіді 1/4 фіналу розіграшу Кубка України.

Віктор ГЕНЧУК.

ЯК ГРАЮТЬ, ТАК І ОТРИМУЮТЬ

Оклади футболістів-професіоналів і тренерів клубів Румунії, які, відповідно до законів, стають комерційними, тепер визначаються самими клубами в залежності від фінансових можливостей. У прийнятому урядом Румунії документі, повідомляє агентство Ромпрес, передбачається, що з валютних прибутків румунська федерація може надавати премії футболістам і тренерам.

ВИСОКА МЕТА

Американці дуже серйозно настроєні влаштувати 1994 року, за словами президента Федерації футболу США Алена Ротенберга, «найкращий чемпіонат світу з футболу в історії їх проведення». Це — благородна мета, від досягнення якої виграють усі. Однак можливість реалізації хорошої вигадки, за словами Ротенберга, «залежить від того, скільки грошей ми зможемо для цього зібрати».

І от представники федерації вчастили на Капітолійський пагорб в американській столиці, на якому розташувався найвищий законодавчий орган США — конгрес. Вони вже виступали перед підкомісією палати представників, яка розглядає законопроект, у відповідності до якого передбачається, приміром, випустити пам'ятні монети до чемпіонату світу з футболу 1994 року, який пройде на території США.

Передбачається відкарбувати монети трьох номіналів — 5-доларові з містскістю золота, 1-доларові із місткістю срібла та 50-центові з нікелево-мідного сплаву. Продаватимуться ж вони відповідно по 35, 7 і долару кожна. Таким чином, за словами Ротенберга, планується отримати приблизно ще 50 мільйонів доларів до фонду проведення чемпіонату, що стане, звичайно, великим внеском.

Федерація футболу США практично впевнена в тому, що вже найближчим часом на стіл президента Джорджа Буша ляже схвалене конгресом рішення за законопроектом про випуск пам'ятних монет. «Ми настроєні оптимістично,— сказав Ротенберг газеті «Ю-ес-ей тудей».— Нам поки не відомо ні про яку опозицію такій пропозиції. Хіба що з боку тих людей, які, в принципі, проти будь-яких пам'ятних монет, і тих, хто хотів би 50 відсотків прибутку від таких монет спрямувати на зменшення дефіциту федерального бюджету».

На проведення чемпіонату світу з футболу 1994 року, за підрахунками Чарльза Кейла з керівництва організаційного комітету, знадобиться від 200 до 250 мільйонів доларів.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

Заступник головного редактора
Олександр БІЛИК

Редколегія:

Сергій ПРАВДЕНКО
головний редактор

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Член редколегії — Володимир Краснодемський.

Чергові редактори — Валентин Лабунський, Катерина Кіндрась.

Автори макета — Анатолій Миронічев, Леонід Підлужний.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Валентина Восколович, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.

Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк.

Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 156.200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03151791.